

Lietuvos Respublikos
FINANSŲ MINISTERIJA

**2025 M. VALSTYBĖS METINIŲ FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

2026 m. balandžio 20 d. Nr. (27.47-01E) -11K-

TURINYS

PRANEŠIMAS DĖL VALSTYBĖS METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO.....	3
VALSTYBĖS METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS.....	7
1. BENDROJI DALIS	7
2. APSKAITOS POLITIKA.....	9
3. PASTABOS.....	24
3.1. Nematerialusis turtas	24
3.2. Ilgalaikis materialusis turtas	24
3.3. Finansinis turtas.....	26
3.4. Mineraliniai ištekliai.....	27
3.5. Biologinis turtas.....	28
3.6. Atsargos.....	28
3.7. Išankstiniai apmokėjimai.....	29
3.8. Per vienus metus gautinos sumos	29
3.9. Pinigai ir pinigų ekvivalentai	30
3.10. Finansiniai įsipareigojimai.....	30
3.11. Įsipareigojimai, atsirandantys iš finansinės nuomos (lizingo)	31
3.12. Atidėjiniai	32
3.13. Trumpalaikės mokėtinos sumos.....	34
3.14. Finansavimo sumos, finansinė ir nefinansinė parama	34
3.15. Grynasis turtas	35
3.16. Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos	35
3.17. Pagrindinės veiklos kitos pajamos ir kitos veiklos pajamos	37
3.18. Pagrindinės veiklos sąnaudos ir pinigų srautai pagal segmentus	37
3.19. Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas	38
3.20. Nuosavybės metodo įtaka	39
3.21. Suteiktos garantijos dėl paskolų	39
3.22. Neapibrėžtasis turtas ir neapibrėžtieji įsipareigojimai	40
3.23. Finansinės rizikos valdymas	41
3.24. Koncesijos ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartys	42
3.25. Poataskaitiniai įvykiai.....	42
3.26. Apskaitos politika ir klaidų taisymas	43
3.27. Informacija apie valstybės kontroliuojamų pelno siekiančių subjektų finansinius duomenis	43

PRANEŠIMAS DĖL VALSTYBĖS METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų (toliau – VSAFAS) ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinių ataskaitų rengimą, nuostatomis buvo parengtas 2025 m. valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys.

Valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinį parengė Finansų ministerija, atlikusi 487 subjektų, pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskiriamų prie viešojo sektoriaus subjektų, konsolidavimo procedūras.

Viešojo sektoriaus subjektai	2025 m.	2024 m.
Biudžetinės įstaigos	327	336
Viešosios įstaigos	132	138
Mokesčių ir išteklių fondai	6	7
Fondų fondai	17	18
Asociacijos	5	5
Iš viso	487	504

Konsolidavimo procedūros apima visų nurodytų subjektų finansinių ataskaitų straipsnių sudėtį, informacijos apie tarpusavio ūkinių operacijų įtaką ir rezultatus surinkimą, jos eliminavimą bei papildomus koregavimus.

Valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie valstybės 2025 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, jai poveikį turėjusių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, 2025 m. veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus.

Valstybės turtas, parodytas finansinės būklės ataskaitoje, 2025 m. gruodžio 31 d. sudarė 47 385 287 tūkst. Eur.

Pagrindiniai Finansinės būklės ataskaitos straipsniai ir jų rodikliai (tūkst. Eur)	2025 m.	2024 m.
ILGALAIKIS TURTAS	33 368 838	32 036 172
• Nematerialusis turtas	258 047	225 239
• Ilgalaikis materialusis turtas	21 394 961	20 154 141
• Ilgalaikis finansinis turtas	10 830 105	10 220 791
• Mineraliniai ištekliai	883 899	1 434 229
• Kitas ilgalaikis turtas	1 828	1 771
BIOLOGINIS TURTAS	2 838 009	2 501 602
TRUMPALAIKIS TURTAS	11 178 440	10 868 311
IŠ VISO TURTO	47 385 287	45 406 085
FINANSAVIMO SUMOS	9 104 892	8 915 903
ĮSIPAREIGOJIMAI	38 456 354	34 418 927
• Ilgalaikiai įsipareigojimai	31 496 637	28 486 605

Pagrindiniai Finansinės būklės ataskaitos straipsniai ir jų rodikliai (tūkst. Eur)	2025 m.	2024 m.
• Trumpalaikiai įsipareigojimai	6 959 717	5 932 322
GRYNASIS TURTAS	-193 188	2 045 615
MAŽUMOS DALIS	17 229	25 640
IŠ VISO FINANSAVIMO SUMŲ, ĮSIPAREIGOJIMŲ, GRYNOJO TURTO IR MAŽUMOS DALIES	47 385 287	45 406 085

Valstybės turto straipsniuose daugiausiai padidėjo ilgalaikio materialiojo turto vertė. Šį pokytį įtakoję reikšmingai išaugę išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą. 2025 m. gruodžio 31 d. išankstinių apmokėjimų už ilgalaikį materialųjį turtą suma siekė 2 355 270 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, reglamentuojančių žemės sklypų (jų dalių) ir žemės sklypais nesuformuotos valstybinės žemės plotų perdavimo valdyti savivaldybėms patikėjimo teise, nuostatomis Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos perdavė savivaldybėms valdyti savivaldybių miestų ir miestelių teritorijų ribose esančius valstybinės žemės sklypus (jų dalis) ir žemės sklypais nesuformuotos valstybinės žemės plotus, kurių bendra tikroji vertė sudarė 726 065 tūkst. Eur.

Valstybės mineralinių išteklių vertė sumažėjo 38 proc. dėl patikslintų išteklių kiekių ir perskaičiuotų verčių.

Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius 2025 m. padidėjo 6 proc. arba 522 456 tūkst. Eur. Daugiausiai išaugo Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (305 607 tūkst. Eur) ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos (146 130 tūkst. Eur) investicijos į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus ir asocijuotuosius subjektus.

Valstybės viešojo sektoriaus subjektų veikla finansuojamas ne tik iš valstybės biudžeto gaunamų pajamų (surenkamų mokesčių ir kitų pajamų), bet ir iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų gaunamų finansavimo sumų bei iš Lietuvos ir užsienio paramos fondų gautų arba gautinų pinigų arba kito turto. Finansavimo sumų iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų likutis 2025 m. padidėjo 3 proc. ir sudarė 8 365 871 tūkst. Eur.

2025 m. priimtų finansinių įsipareigojimų suma buvo 6 970 447 tūkst. Eur, iš kurių 6 557 002 tūkst. Eur arba 94 proc. sudarė įsipareigojimai pagal Vyriausybės vertybinius popierius (toliau – VVP). Įvykdyti įsipareigojimai sudarė 3 307 133 tūkst. Eur. Atidėjinių vertė per ataskaitinius metus sumažėjo 7 proc. ir 2025 m. pabaigoje buvo 1 899 334 tūkst. Eur.

Valstybės grynojo turto vertės sumažėjimą lėmė sukauptas deficitas, kuris ataskaitinių metų pabaigoje buvo 5 420 212 tūkst. Eur.

Valstybės metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija apie valstybės per metus uždirbtas pajamas ir patirtas sąnaudas bei rezultatus.

Pagrindiniai Veiklos rezultatų ataskaitos straipsniai ir jų rodikliai (tūkst. Eur)	2025 m.	2024 m.
• Pagrindinės veiklos pajamos	19 793 048	18 150 277
• Pagrindinės veiklos sąnaudos	-22 050 403	-48 937 849
PAGRINDINĖS VEIKLOS PERVERŠIS AR DEFICITAS	-2 257 354	-30 787 573
• KITOS VEIKLOS REZULTATAS	292 425	195 251
• FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAS	-158 128	4 141 194

Pagrindiniai Veiklos rezultatų ataskaitos straipsniai ir jų rodikliai (tūkst. Eur)	2025 m.	2024 m.
<ul style="list-style-type: none"> APSKAITOS POLITIKOS KEITIMO IR ESMINIŲ APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMO ĮTAKA 	4 178 174	444 558
GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS PRIEŠ NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKĄ	2 055 117	-26 006 570
<ul style="list-style-type: none"> NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKA 	355 383	334 264
GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS	2 410 499	-25 672 306

Pagrindinės veiklos pajamų straipsnyje valstybės mokesčių pajamos (15 002 507 tūkst. Eur) sudarė 76 proc. visų pagrindinės veiklos pajamų. 2025 m., palyginti su 2024 m., mokesčių pajamos išaugo 8 proc. Didžiausią dalį mokesčių pajamose sudarė pridėtinės vertės mokesčio pajamos, kurios siekė 47 proc. (2024 m. – 46 proc.), ir gyventojų pajamų mokesčio pajamos – 23 proc. (2024 m. – 22 proc.) visų mokesčių pajamų.

Pagrindinės veiklos sąnaudų didžiausią dalį sudarė finansavimo sąnaudos (iš savo pajamų suteiktos ir ne viešojo sektoriaus subjektams arba kitiems viešojo sektoriaus subjektams, neįtraukiamiems į valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinį, perduotos finansavimo sumos) – 52 proc. visų pagrindinės veiklos sąnaudų. 52 proc. arba 5 956 976 tūkst. Eur finansavimo sąnaudų buvo skirta socialinės apsaugos segmentui.

Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtakos straipsnyje didžiausią sumą (4 207 565 tūkst. Eur) sudarė 2024 m. pateiktų žemės nuvertėjimo sąnaudų koregavimas ataskaitinį laikotarpį.

Ataskaitinio laikotarpio nuosavybės metodo įtakos rezultatas parodo valstybės kontroliuojamų ir asocijuotųjų ne viešojo sektoriaus subjektų ataskaitinio laikotarpio rezultatą, tenkantį valstybei, kuris 2025 m. buvo teigiamas ir siekė 355 383 tūkst. Eur (2024 m. – 334 264 tūkst. Eur).

Pagrindiniai Pinigų srautų ataskaitos straipsniai ir jų rodikliai (tūkst. Eur)	2025 m.	2024 m.
PAGRINDINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	-1 490 380	791 533
INVESTICINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	-2 132 060	-2 033 341
FINANSINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	2 882 823	1 310 302
VALIUTOS KURSŲ PASIKEITIMO ĮTAKA PINIGŲ IR PINIGŲ EKVIVALENTŲ LIKUČIUI	-1 905	152
<ul style="list-style-type: none"> Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas) 	-741 523	68 645
<ul style="list-style-type: none"> Pinigai ir pinigų ekvivalentai ataskaitinio laikotarpio pradžioje 	3 693 855	3 625 210
<ul style="list-style-type: none"> Pinigai ir pinigų ekvivalentai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 	2 952 332	3 693 855

2025 m. pagrindinės veiklos įplaukos, palyginti su 2024 m., padidėjo 5 proc. ir siekė 27 339 174 tūkst. Eur. Įplaukos iš mokesčių sudarė 18 578 856 tūkst. Eur arba 68 proc. visų pagrindinės veiklos įplaukų. Gautas finansavimo sumos iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų kitoms išlaidoms ir atsargoms įsigyti siekė 2 384 798 tūkst. Eur ir buvo 7 proc. mažesnės nei 2024 m.

Pagrindinės veiklos išmokos ir pervestos lėšos programoms vykdyti sudarė 28 829 554 tūkst. Eur. Didžiausia pagrindinės veiklos išmokų suma teko socialinei apsaugai – 34 proc. (2024 m. – 35 proc.) ir sveikatos apsaugai – 20 proc. (2024 m. – 21 proc.).

Investicinės veiklos neigiamus pinigų srautus lėmė išmokos ilgalaikio materialiojo turto įsigijimui – 2 115 381 tūkst. Eur (2024 m. – 1 553 184 tūkst. Eur). Teigiamiems finansinės veiklos pinigų srautams

įtakos turėjo kiti finansinės veiklos pinigų srautai – 3 931 219 tūkst. Eur, kuriuose didžiausią sumą sudarė įplaukos už išplatintus ilgalaikius užsienio VVP.

Pinigų likutis 2025 m. gruodžio 31 d. sudarė 2 952 332 tūkst. Eur. Palyginti su praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigos duomenimis, pinigų likutis sumažėjo 20 proc.

Finansų ministerija, rengdama valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinį, vadovavosi valstybės viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose pateikta informacija.

Valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje pateiktos valstybės pagrindinės veiklos pajamos ir sąnaudos, pinigų srautai nėra tiesiogiai palygintini su įplaukomis ir išlaidomis valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje dėl šių priežasčių:

1. šiose ataskaitose pajamos ir sąnaudos parodytos taikant kaupimo principą, o biudžeto vykdymo ataskaitose įplaukos ir išlaidos rodomos taikant pinigų principą. Sąnaudų ir pinigų srautų klasifikacija skiriasi nuo valstybės biudžeto išlaidų klasifikacijos;

2. dalis sąnaudų ir pinigų srautų yra finansuojama ne iš valstybės, o iš kitų biudžetų, todėl sąnaudos ir pinigų srautai finansinėse ataskaitose yra didesni nei valstybės biudžeto vykdymo ataskaitose parodytos atitinkamos išlaidos;

3. skiriasi į biudžeto vykdymo skaičiavimus įtrauktų subjektų ir viešojo sektoriaus subjektų apimtis.

Valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje nurodytas viso viešojo sektoriaus grynasis perviršis ar deficitas nėra tiesiogiai palyginamas su valdžios sektoriaus grynuoju skolinimusi (pertekliumi) / grynuoju skolinimusi (deficitu), apskaičiuojamu vadovaujantis 2010 metų Europos sąskaitų sistema (ESS2010), nustatyta 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL 2013 L 174, p. 1) ar Tarptautinio valiutos fondo 2014 m. Valstybės finansų statistikos vadovo metodologija. Viešojo ir valdžios sektoriaus balanso rodiklių (deficito/pertekliaus) skirtumus lemia:

1. skirtinga subjektų imtis;
2. atskaitomybės standartų ir statistikos rengimo metodologiniai skirtumai.

Finansų ministras

Kristupas Vaitiekūnas

VALSTYBĖS METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. BENDROJI DALIS

2025 m. gruodžio 31 d. valstybės metinės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS). Šiame ataskaitų rinkinyje palyginimui pateikiami 2024 metų finansinių ataskaitų duomenys.

2024 metų valstybės metinės finansinės ataskaitos buvo audituotos Valstybės kontrolės. Valstybės kontrolė 2025 m. gegužės 15 d. išvadoje Nr. FAE-2 „2024 metų valstybės ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai“ konstatavo, kad išskyrus išvados skyriuje „pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, 2024 metų valstybės finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą įtrauktą į valstybės grupę viešojo sektoriaus subjektų 2024 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2024 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

2025 m. valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys parengtas konsolidavus viešojo sektoriaus subjektų, patvirtintų finansų ministro 2025 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-327 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo įgyvendinimo rengiant valstybės 2025 metų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį 2025 metų ataskaitų rinkinį“, finansines ataskaitas. Į šį ataskaitų rinkinį yra įtrauktos valstybės viešojo sektoriaus subjektų – biudžetinių, viešųjų įstaigų, išteklių ir mokesčių fondų, fondų fondų, asociacijų finansinės ataskaitos už 2025 m.:

327 biudžetinių įstaigų. Naujų įstaigų, įtrauktų į 2025 m. konsolidavimo schemą nėra, 8 įstaigos, buvusios 2024 m. konsolidavimo schemoje, buvo reorganizuotos, 1 įstaiga likviduota.

132 viešųjų įstaigų. Naujų įstaigų, įtrauktų į 2025 m. konsolidavimo schemą yra 2, 6 įstaigos, buvusios 2024 m. konsolidavimo schemoje, buvo reorganizuotos, 1 įstaiga buvo likviduota, 1 įstaiga prarado viešojo sektoriaus subjekto statusą.

6 valstybės mokesčių ir išteklių fondai (Valstybės išdo, Rezervinio (Stabilizavimo), Valstybės gynybos, Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos administruojamo asmens sveikatos priežiūros įstaigų mokamų įmokų žalai atlyginti fondo, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Muitinės mokesčių fondų);

17 fondų fondų: Daugiabučių namų modernizavimo fondo, finansuojamo Europos regioninės plėtros fondo lėšomis, JESSICA II fondų fondo, JESSICA kontroliuojančiojo fondo, Energijos efektyvumo fondo, Verslumo skatinimo fondo 2014-2020, finansuojamo iš Europos socialinio fondo, Verslo finansavimo fondo, finansuojamo iš Europos regioninės plėtros fondo, INVEGOS fondo, JEREMIE kontroliuojančiojo fondo, Savivaldybių pastatų fondo, Kultūros paveldo fondo, Žemės ūkio fondo, Gynybos investicijų fondo, Inovacijų skatinimo fondo, Vandentvarkos fondo, Koinvesticinis fondas susisiekimui, KPP finansinių priemonių fondas ir Finansinė priemonė „Tipinės gamybos paskirties pastatų laisvosiose ekonominėse zonose, pramonės parkuose ir kitose pramoninėse teritorijose įrengimas“.

5 asociacijų (Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti, Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija, Mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijų asociacija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Lietuvos universitetų rektorių konferencija).

Daugiau informacijos apie viešojo sektoriaus subjektų grupėje įvykusius pokyčius pateikiama aiškinamojo rašto 25 priede.

Šiame ataskaitų rinkinyje yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro valstybei priklausančių subjektų nuosavas kapitalas.

	2025 m.	2024 m.
Kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės	33	32
Asocijuotieji subjektai	25	25
Valstybės ir savivaldybių įmonės	6	6
Kiti subjektai	22	16
Iš viso	86	79

Lietuvos banko, kurio nuosavybės teisės priklauso valstybei, nuosavas kapitalas nėra įtrauktas į viešojo sektoriaus konsoliduotąjį finansinį turtą, o jo balansas yra pateiktas valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte.

	2025 m.	2024 m.
Vidutinis metinis darbuotojų skaičius	155 102	160 993

2. APSKAITOS POLITIKA

Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys (toliau – ataskaitų rinkinys) už metus, pasibaigusius 2025 m. gruodžio 31 d., parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, VSAFAS ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais viešojo sektoriaus subjektų grupių metinių finansinių ataskaitų parengimą.

Šis ataskaitų rinkinys parengtas ūkinių operacijų apskaitai taikant kaupimo principą bei taikant vienodus apskaitos metodus panašioms sandoriams ir kitiems įvykiams panašiomis aplinkybėmis.

Rengiant šį ataskaitų rinkinį reikšminga suma buvo laikoma tokia suma, kuri viršija 0,1 proc. valstybės turto, t. y. 47 385 tūkst. Eur (2024 m. 0,1 proc. sudarė 45 406 tūkst. Eur).

Finansinių ataskaitų konsolidavimo principai

Rengiant ataskaitų rinkinį konsoliduotos valstybės viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos. Valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys parengtas sudėjus viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų atitinkamus straipsnius ir eliminavus subjektų tarpusavio ūkines operacijas ir jų rezultatus.

Kiti konsolidavimo pokyčiai, nurodyti toliau aiškinamojo rašto pastabose, susidarė:

1. dėl likviduotų viešojo sektoriaus subjektų, subjektų, kurie prarado viešojo sektoriaus subjekto teisinį statusą ir naujų viešojo sektoriaus subjektų;
2. dėl ataskaitiniu laikotarpiu pasikeitusio viešojo sektoriaus subjektų pavaldumo;
3. dėl ataskaitiniu laikotarpiu pasikeitusios teisinės viešojo sektoriaus subjektų formos.

Finansinių ataskaitų valiuta

Ataskaitų rinkinyje pateikiami duomenys išreiškiami tūkstančiais Lietuvos Respublikos piniginių vienetų – eurų.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas (toliau – NT) vertinamas ir finansinės būklės ataskaitoje parodomas įsigijimo savikaina atėmus sukaupą amortizaciją ir nuvertėjimą. Išankstiniai mokėjimai už NT priskiriami prie NT.

NT kūrimo išlaidos skirstomos į tyrimų ir plėtros išlaidas. Tyrimo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis jų susidarymo metu. Išlaidos, sukauptos per plėtros etapą, šiam etapui pasibaigus grupuojamos į atitinkamą NT grupę ir įtraukiamos į konkretaus NT vieneto pasigaminimo (sukūrimo) savikainą, išskyrus atvejus, kai išlaidos, sukauptos per plėtros etapą, negali būti susietos su konkrečiu turto vienetu.

NT amortizacijos ekonominiai normatyvai (naudingo tarnavimo laikas) viešojo sektoriaus subjektams:

1. programinė įranga ir jos licencijos: 3–5 metai;
2. patentai, autorių ir kitos teisės: 3–6 metai;
3. kitas nematerialusis turtas: 3–10 metai.

Neriboto naudingo tarnavimo laiko NT, pvz. plėtros darbų, nematerialiųjų vertybių (literatūros, mokslo ir meno kūrinių), amortizacija neskaičiuojama. Toks NT po pirminio pripažinimo rodomas įsigijimo savikaina, atėmus turto nuvertėjimo sumą.

Valstybė taip pat valdo turtą, turintį NT požymių, kuris neregistruojamas apskaitoje ir nerodomas finansinės būklės ataskaitoje, kadangi neįmanoma įvertinti ekonominės naudos, kurią teiks šio turto naudojimas ateityje, t. y.:

1. teisė nustatyti mokesčius, jų dydį, juos surinkti ir naudoti;

2. teisė duoti leidimą naudoti viešuosius išteklius, juos parduoti, taip pat teisė apriboti viešųjų išteklių naudojimą;
3. valstybės vardas;
4. heraldikos objektai;
5. teisės į oro erdvę virš Lietuvos Respublikos teritorijos;
6. teisės į radijo dažnius;
7. teisės į Lietuvos Respublikos kontinentinį šelfą ir ekonominę zoną Baltijos jūroje ir pan.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas (toliau – IMT), išskyrus žemę, kilnojamąsias, nekilnojamąsias kultūros vertybes ir kitas vertybes, finansinėse ataskaitose yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo sumą ir turto nuvertėjimo sumą (įsigijimo savikainos metodus).

Žemė, kilnojamosios, nekilnojamosios kultūros vertybės ir kitos vertybės, rodomos tikrąja verte (tikrosios vertės metodas). Registruojant ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės pokytį (padidėjimą ir sumažėjimą) pagal atskirą ilgalaikio materialiojo turto vieneta turto sąskaitose, tikrosios vertės rezervo sąskaitoje šie pokyčiai sumuojami pagal ilgalaikio materialiojo turto grupę.

Žemės tikroji vertė nustatoma vadovaujantis Nekilnojamojo turto registrą tvarkančio subjekto (Valstybės įmonė Registrų centras) atliekamo masinio vertinimo duomenimis, panaudojant žemės verčių žemėlapi, išskyrus atvejus, kai nustatoma nesuformuotos ir Nekilnojamojo turto registre neįregistruotos laisvos valstybinės žemės (toliau – Laisva valstybinė žemė) vertė, kuri apskaičiuojama savivaldybės teritorijoje esančios Laisvos valstybinės žemės plotą padauginus iš subjekto patikėjimo teise valdomų valstybinės žemės sklypų toje savivaldybės teritorijoje vidutinės 1 ha rinkos vertės, apskaičiuotos pagal Nekilnojamojo turto registrą tvarkančio subjekto (Valstybės įmonė Registrų centro) atliekamo masinio vertinimo duomenis ir kai turima kitų patikimų duomenų žemės tikrajai vertei nustatyti, pavyzdžiui, nepriklausomų turto vertintojų nustatytą tam tikro žemės ploto rinkos vertę.

Neriboto naudojimo laiko IMT (žemė, kultūros vertybės, kitos vertybės), bibliotekų fondų ir knygų nusidėvėjimas neskaiciuojamas. Išankstiniai mokėjimai už IMT, gautas, bet dar nepradėtas naudoti, nebaigtas statyti ar komplektuoti turtas, priskiriamas prie IMT.

IMT nusidėvėjimo ekonominiai normatyvai (naudingo tarnavimo laikas) viešojo sektoriaus subjektams:

1. pastatai: 10–140 metai;
2. infrastruktūros statiniai: 5–100 metai;
3. kiti statiniai: 5–30 metai;
4. mašinos ir įrengimai: 2–25 metai;
5. transporto priemonės: 3–15 metai;
6. baldai, biuro įranga ir kitas ilgalaikis materialusis turtas: 3–12 metai.

IMT, kurį priimtas sprendimas parduoti, perkeliamas į atsargas sprendimo priėmimo dieną. Turtas į atsargas perkeliamas nurodant to turto įsigijimo savikainą, sukauptas nusidėvėjimo ir nuvertėjimo sumas.

Pelnas ar nuostoliai, gauti pardavus IMT (taip pat ir pergrupuotą į atsargas), apskaičiuojami kaip skirtumas tarp pardavimo kainos ir IMT balansinės vertės, ir veiklos rezultatų ataskaitoje įtraukiami į kitos veiklos rezultatą.

Valstybės nekilnojamasis turtas įtrauktas į privatizuojamo turto sąrašą perdavus centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui (toliau – CTV), t. y. Valstybės įmonei Turto bankas, nurašomas iš apskaitos ir turto balansinės vertės suma registruojamos gautinos sumos iš CTV.

Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu perdavus administracinės paskirties nekilnojamąjį turtą CTV valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise bei teikti turto priežiūros paslaugas, turtas tampa viena iš CTV kapitalą sudarančių dalių.

Valstybės nekilnojamas turtas, kuris įtrauktas į Vyriausybės patvirtintą atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašą, po susitarimo su CTV ir valstybės biudžeto asignavimų valdytoju (jei valstybės turto valdytojas nėra asignavimų valdytojas) valdytojo sprendimu perduodamas patikėjimo teise CTV.

Finansinis turtas

Finansinis turtas (toliau – FT) įvertinimo tikslais skirstomas į:

1. parduoti laikomą FT, prie kurio šiame ataskaitų rinkinyje priskiriamos obligacijos ar kiti vertybiniai popieriai, kuriuos viešojo sektoriaus subjektas įsigyja prekybos tikslais, ir įsigytos kitų subjektų akcijos, dalininkų įnašai į viešąsias įstaigas, įnašai į tarptautines organizacijas. Prie parduoti laikomo FT taip pat priskiriamas ir ilgalaikis FT, kurį viešojo sektoriaus subjektas nusprendžia parduoti. Parduoti laikomas FT konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje rodomas tikrąja verte, išskyrus investicijas į vertybinius popierius, kurių kaina aktyviojoje rinkoje neskelbiama ir kurių tikrosios vertės negalima nustatyti, dalininkų įnašus į viešąsias įstaigas (kurios nėra kontroliuojami ar asocijuotieji subjektai), įnašus į tarptautines organizacijas, kurie įvertinami įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius;

2. iki išpirkimo termino laikomą FT (įsigytos kitų subjektų obligacijos su išpirkimo data), kuris vertinamas amortizuota savikaina;

3. gautinas sumas (prie kurių priskiriamos ir suteiktos paskolos). Ilgalaikės gautinos sumos vertinamos amortizuota savikaina (neatsižvelgiant į tai, ar viešojo sektoriaus subjektas ketina jas laikyti iki atsiskaitymo termino). Suteiktos trumpalaikės paskolos kitam viešojo sektoriaus subjektui vertinamos amortizuota savikaina, kuri lygi jų įsigijimo savikainai. Kai palūkanų norma yra nustatyta teisės aktuose, taikoma pastaroji. Išankstiniai apmokėjimai, per vienus metus gautinos sumos, išskyrus trumpalaikes paskolas, ir kitas trumpalaikis finansinis turtas vertinamas – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

FT tikrosios vertės pasikeitimas parodomas finansinės ir investicinės veiklos rezultate. Paskolų nuvertėjimas Valstybės išde skaičiuojamas remiantis trimis kriterijais: pradelsti mokėjimo terminai, refinansavimo faktai bei skolininko finansinė būklė. Įvertinus šiuos tris rodiklius, kiekvienas skolininkas yra priskiriamas prie vienos iš penkių rizikos grupių. Kuo didesnė rizikos grupė, tuo didesnis paskolos nuvertėjimo procentas skaičiuojamas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo nustatyta tvarka valstybės suteiktos paskolos ūkio subjektams, kurių rizikos grupė didesnė nei 3, yra perduodamos administruoti CTV.

Kitų valstybės viešojo sektoriaus subjektų (Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo, Muitinės mokesčių fondo, Europos Sąjungos paramą administruojančių institucijų ir kt.) apskaitoje registruojamos pradelstos gautinos sumos, perduodamos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išieškoti CTV pagal sutartį, kuria perleidžiama reikalavimo teisė į gautinas sumas. Toks FT nurašomas iš valstybės viešojo sektoriaus subjektų apskaitos, pripažįstant gautinas sumas iš CTV, lygias tikėtino atgauti FT (gautinų sumų) sumai ir gautinų sumų iš CTV skirtumą pripažįstant sąnaudomis. Visais atvejais atsižvelgiama į FT perdavimo sutarčių sąlygas.

Valstybės investicijos į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus ir asocijuotuosius subjektus rodomos taikant nuosavybės metodą. Jei tokios investicijos nustojamos vertinti taikant nuosavybės metodą arba nurašomos iš apskaitos, nuosavybės metodo įtaka perkeliama tiesiai į einamųjų metų rezultatą.

Nuosavybės metodo įtaka

Nuosavybės metodas – apskaitos metodas, kai investicija iš pradžių apskaitoje registruojama įsigijimo savikaina, o vėliau jos vertė didinama ar mažinama atsižvelgiant į ūkio subjekto, į kurį investuota, investuotojui tenkančios grynojo turto dalies pokyčius po įsigijimo. Investuotojo veiklos rezultatų ataskaitoje rodoma ūkio subjekto, į kurį investuota, investuotojui tenkanti grynojo rezultato dalis. Investicijos, užregistruotos taikant nuosavybės metodą, finansinėse ataskaitose priskiriamos prie ilgalaikio finansinio turto. Apskaičiuojant nuosavybės metodo įtaką investicijoms į valstybės ir savivaldybių įmones

bei valstybės ar savivaldybių valdomas bendrovės, investuotojui tenkančios grynojo turto dalies (nuosavo kapitalo) pokytis skaičiuojamas kartu su valstybės arba savivaldybės dotacija ilgalaikiam turtui įsigyti. Valstybei tenkanti kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų nuosavo kapitalo dalis, atėmus investicijos į tą subjektą įsigijimo savikainą, rodo investicijos vertės pokytį ir yra rodoma finansinės būklės ataskaitoje straipsnyje „Nuosavybės metodo įtaka“ neatsižvelgiant į investicijų finansavimo šaltinį. Nuosavybės metodo įtaką didina valstybės kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų uždirbtas pelnas ir mažina – tų subjektų patirti nuostoliai.

Iš išvestinių finansinių priemonių atsirandantis finansinis turtas arba finansiniai įsipareigojimai

Išvestinė finansinė priemonė – finansinė priemonė, kurios vertė priklauso nuo vienos ar kelių kitų finansinių priemonių. Išvestinės finansinės priemonės vertė kinta dėl prekių kainos, palūkanų normos, vertybinių popierių kainos, valiutos kurso, kainos ar palūkanų normos indekso, kreditingumo įvertinimo, kredito indekso ar dėl panašaus nuo subjekto nepriklausomo kintamojo, kuriai palyginti su kitomis sandorių rūšimis, panašiai reaguojančiomis į rinkos sąlygų pokyčius, reikia labai mažų arba apskritai nereikia pradinių investicijų, taip pat pagal kurią turi būti atsiskaityta ateityje.

Iš išvestinių finansinių priemonių (pasirinkimo sandoriai, apimantys pasirinkimo pirkti ir pasirinkimo parduoti sandorius) atsirandantys FT ir finansiniai įsipareigojimai (toliau – FĮ) rodomi finansinėse ataskaitose tikrąja verte, išskyrus tuos atvejus, kai jų tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta. FT arba FĮ iš išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pokytis pripažįstamas finansinės ir investicinės veiklos pajamomis arba sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį nustatytas. Jei iš išvestinės finansinės priemonės atsirandančio FT ir FĮ tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta, tai iš tos priemonės atsiradęs FT ar FĮ rodomas įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimo sumą.

Mineraliniai ištekliai

Mineraliniai ištekliai pripažįstami ir registruojami apskaitoje, jeigu atitinka mineralinių išteklių sąvoką ir mineralinių išteklių pripažinimo kriterijus. Mineraliniai ištekliai apskaitomi Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos finansinėje apskaitoje. Ši įstaiga dalyvauja formuojant valstybės politiką žemės gelmių srityje, organizuoja ir vykdo valstybinius žemės gelmių tyrimus, reguliuoja ir kontroliuoja žemės gelmių naudojimą bei apsaugą, kaupia, saugo ir valdo valstybinę geologinę informaciją. Mineralinių išteklių rūšies vienetas apskaitoje registruojamas sąlygine vieneto verte, kuri apskaičiuojama padalijus mokesčių už konkrečios rūšies gamtos išteklius prognozuojamo laikotarpio būsimų pajamų dabartinę vertę iš tos mineralinių išteklių rūšies kiekio. Prognozuojamas laikotarpis nustatomas visą detalai išžvalgytą kiekį padalinant iš paskutinių 5 metų išgauto kiekio vidurkio.

Mineralinių išteklių vertės padidėjimas tiesiogiai didina mineralinių išteklių vertės pokyčio rezervą ir grynojo turto pokyčių ataskaitoje priskiriamas turto vertės pokyčio rezervui. Kai mineraliniai ištekliai, išskyrus atsinaujinančius mineralinius išteklius, sunaudojami, sunaudoto kiekio mokesčių už gamtos išteklius būsimųjų pajamų dabartinę vertę pripažįstama pagrindinės veiklos sąnaudomis. Atitinkamai mažinama ir mineralinių išteklių vertės pokyčio rezervo suma. Kai mineralinių išteklių vertė sumažėja dėl kitų priežasčių negu sunaudojimas, dabartinės vertės sumažėjimo suma tiesiogiai mažina į turto vertės pokyčio rezervą įtrauktą mineralinių išteklių rezervo sumą.

Mineralinių išteklių vertinimas ir jame naudojamos prielaidos

Kiekviena išteklių rūšis vertinama atskirai. Neatsinaujinančių išteklių būsimųjų pajamų dabartinę vertę (DV) apskaičiuojama sudedant prognozuojamo laikotarpio prognozuojamų būsimų pajamų dabartinės vertės pagal šią formulę:

$$DV = \frac{PS_1}{(1+d)^1} + \frac{PS_2}{(1+d)^2} + (...) + \frac{PS_n}{(1+d)^n}$$

Atsinaujinančių išteklių būsimųjų pajamų dabartinė vertė (DV) apskaičiuojama sudedant prognozuojamo laikotarpio prognozuojamų būsimųjų pajamų dabartines vertes ir pridėdant tęstinumo vertę (TV) pagal šią formulę:

$$DV = \frac{PS_1}{(1+d)^1} + \frac{PS_2}{(1+d)^2} + (...) + \frac{PS_n}{(1+d)^n} + TV, \text{ kur}$$

$$TV = \frac{PS_n}{d} \times \frac{1}{(1+d)^n}$$

DV ir TV apskaičiavimo formulėse naudojami žymėjimai:

PS_1 – PS_n – 1-ojo– n -ojo laikotarpių grynieji būsimieji pinigų srautai. Grynųjų būsimųjų pinigų srautų vertė pirmaisiais metais (PS_1) nustatoma pagal mokesčių mokėtojų deklaruotų mokesčių už konkrečios rūšies mineralinius išteklius sumų per pastaruosius 5 metus vidurkį, kiekvienais kitais metais pinigų srautas nustatomas 2 procentais didesnis, atsižvelgiant į tai, kad pagal Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymą mokesčio tarifai kasmet yra indeksuojami pagal vartotojų kainų indeksą. 2 procentų padidėjimas pasirinktas atsižvelgiant į Europos centrinio banko skelbiamą infliacijos¹ vidutiniame laikotarpyje siektiną lygį.

d – diskonto norma mineralinių išteklių vertei nustatoma pagal kiekvienam laikotarpiui prognozuojamą palūkanų normą. Kadangi ilgiausias laikotarpis, kurio palūkanų norma prognozuojama, yra 50 metų ir ji yra 5,3338 procento, ji taikoma apskaičiuojant kiekvieno vėlesnio laikotarpio pinigų srautų dabartinę vertę. Atsinaujinančių išteklių atveju tęstinumo vertei skaičiuoti taikoma diskonto norma taip pat nustatyta 5,3338 procento;

$1-n$ – laikotarpiai (metai), kurių grynieji būsimieji pinigų srautai skaičiuojami;

n – paskutinis prognozuojamas laikotarpis, kuris nustatomas visą detalai išžvalgytą kiekį padalinant iš paskutinių 5 metų išgauto kiekio vidurkio.

Biologinis turtas

Biologinio turto apskaita tvarkoma pagal biologinio turto vienetus. Atsižvelgiant į paskirtį, biologinis turtas (toliau – BT) skirstomas į grupes:

1. gyvūnai;
2. medynai – šiai grupei priskiriami miško žemėje augantys medynai;
3. parkų ir skverų želdiniai;
4. daugiamečiai sodiniai (vaismedžių ir vaiskrūmių sodai);
5. pasėliai;
6. kitas biologinis turtas (kituose punktuose neišvardytas biologinis turtas).

Parkų ir skverų želdinių įsigijimo (įveisimo) išlaidas biologiniu turtu pripažįsta tie viešojo sektoriaus subjektai, kurie, siekdami teikti gyventojams socialinę, ekonominę ir gamtosauginę naudą, želdinius sodina ir (arba) prižiūri parkuose ir skveruose, neatsižvelgiant į tai, ar žemė, kurioje įveistas želdynas, viešojo sektoriaus subjektui perduota patikėjimo ar panaudos teise. Želdinių įsigijimo ir sodinimo išlaidos kitose teritorijose, negu parkai ir skverai, biologiniu turtu nepripažįstamos, o įsigijimo metu nurašomos į sąnaudas.

BT valstybės metinėje finansinės būklės ataskaitoje parodomas tikrąja verte arba įsigijimo savikaina.

Biologinio turto grupės vienetas pirminio pripažinimo ir paskesnio vertinimo metu įvertinamas ir finansinėse ataskaitose parodomas vienu iš būdų:

1. tikrąja verte, kuri nustatoma remiantis tokio paties turto rinkos verte. Jei tokios rinkos nėra ir nėra galimybių arba neracionalu nustatyti remiantis tokio paties turto rinkos verte, tikroji biologinio turto vertė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tam tikros rūšies biologinio

¹ [Two per cent inflation target \(europa.eu\)](http://europa.eu)

turto vertinimo tvarka (jei konkrečios rūšies biologiniam turtui tokia tvarka nustatyta) arba tą turtą valdančio viešojo sektoriaus subjekto nustatyta biologinio turto vertinimo tvarka, pagal kurias biologinio turto vieneto vertė nustatoma atsižvelgiant į paskutinę žinomą biologinio turto vieneto rinkos vertę arba žemės ūkio ministro patvirtintomis normatyvinėmis kainomis, jei jos nustatytos remiantis ne senesnėmis nei praeitų finansinių metų biologinio turto rinkos vertėmis. Jei nėra galimybių nustatyti biologinio turto vertę remiantis aukščiau nurodyta metodika ar tvarka, biologinio turto vertė nustatoma pagal (teikiant prioritetą pirmiau einančiam papunkčiui):

1.1. paskiausiai įvykusių analogiškų sandorių rinkos kainą, jei nuo sandorio sudarymo dienos iki paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos ekonominės sąlygos iš esmės nepasikeitė;

1.2. panašaus turto rinkos kainas, patikslintas atsižvelgiant į turto skirtumus.

2. jei tikrosios vertės nustatyti neįmanoma, – įsigijimo savikaina, kurią sudaro:

2.1. kai turtas įsigijamas, – pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negrąžintinus mokesčius, (įskaitant pridėtinės vertės mokestį, jei jis negrąžinamas (netraukiamas į pridėtinės vertės mokesčio atskaitą)), atėmus prekybos nuolaidas, ar kitokio sunaudoto turto vertę ir su turto įsigijimu tiesiogiai susijusios išlaidos;

2.2. kai atsiranda naujas biologinis turtas (prieaugis ir (arba) prieauglis), – tiesioginės ir netiesioginės jo auginimo išlaidos, kurioms taikomos išlaidų priskyrimo tiesioginėms ar netiesioginėms gamybos išlaidoms nuostatos, (pavyzdžiui, parkų ir skverų želdinių įsigijimo savikainai priskiriamos visos su jų pasodinimu susijusios išlaidos: žemės paruošimo išlaidos, įsigytų sodinti želdinių vertė, sodinimo išlaidos ir panašios).

Paskesnio vertinimo metu turtas, kuriam taikomas įsigijimo savikainos metodas, apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas iš įsigijimo savikainos atėmus nuvertėjimo nuostolius. Paskesnio vertinimo metu biologinio turto įsigijimo savikaina:

1. didinama auginimo, priežiūros ir laikymo išlaidomis, padarytomis laikotarpiu iki tokio turto brandos atsiradimo, kai biologinis turtas laikomas veisimo tikslu arba biologinio turto produkcijai gauti;

2. papildomai toje pačioje teritorijoje pasodintų naujų daugiamečių augalų įsigijimo ir pasodinimo išlaidomis didinama parkų ir skverų želdinių įsigijimo savikaina;

3. mažinama, jei nustatomi biologinio turto nuvertėjimo požymiai. Biologinio turto nuvertėjimo požymiai gali būti: sunykęs (prarastas) turto vienetas ar jo dalis, kurios sunykimas turi reikšmingos įtakos turto vieneto vertei, arba turtas neatlieka savo funkcijų.

Jei BT vienetas pirminio pripažinimo metu buvo įvertintas tikrąja verte, vėliau šis biologinio turto vienetas negali būti apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimas nustatomas tokiu periodiškumu:

1. kiekvienų finansinių metų pabaigoje tiek, kiek biologinio turto tikrajai vertei turi įtakos biologinio turto vieneto rinkos kainos pokytis, arba

2. kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje tiek, kiek biologinio turto tikrajai vertei turi įtakos jo fiziniai pokyčiai, arba

3. nusistatytu periodiškumu, bet ne rečiau kaip kas 10 metų, kai dėl didelės turto apimties neįmanoma įvertinti fizinių savybių kitimo įtakos tikrajai vertei.

Biologinio turto, išskyrus medynus, tikrosios vertės pokytis apskaitoje pripažįstamas pajamomis arba sąnaudomis ir rezultatas įtraukiamas į veiklos rezultatų ataskaitą. Medynų tikrosios vertės pokytis, atsiradęs nuo tos dienos, kai medynai į apskaitą buvo įtraukti pirmą kartą, įtraukiamas tiesiogiai į grynąjį turtą ir grynojo turto pokyčių ataskaitoje priskiriamas prie tikrosios vertės rezervo. Medynų vertės padidėjimas didina tikrosios vertės rezervą, sumažėjimas – mažina. Biologinio turto auginimo ir priežiūros išlaidos priskiriamos sąnaudoms pagal jų pobūdį, išskyrus:

1. kai didinama įsigijimo savikaina, priežiūros ir laikymo išlaidomis, kurios patirtos iki tokio turto brandos atsiradimo, kai biologinis turtas laikomas veisimo tikslu arba biologinio turto produkcijai gauti;

2. kai papildomai toje pačioje teritorijoje pasodintų naujų daugiamečių augalų įsigijimo ir pasodinimo išlaidomis didinama parkų ir skverų želdinių įsigijimo savikaina.

Kai BT grupės vienetas yra naudojamas moksliniams tikslams (pavyzdžiui, genetiniams, fiziologiniams, biocheminiams ir pan. tyrimams), toks BT pripažįstamas sąnaudomis tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai šis turtas pradedamas naudoti moksliniams tikslams. Viešojo sektoriaus subjektas kontrolės tikslais šį turtą turi registruoti nebalansinėse sąskaitose.

Biologinio turto produkcija registruojama kaip atsargos. Pirminio pripažinimo metu vertinama žemės ūkio ministro tvirtinamomis atitinkamų metų biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvinėmis kainomis arba, jeigu jų nėra, grynąja realizavimo verte.

Viešojo sektoriaus subjektas gali gauti biologinį turtą neatlygintinai už reikšmingai mažesnę nei turto rinkos vertę arba įsigyti už simbolinę atlygį. Neatlygintinai gautu turtu laikomas viešojo sektoriaus subjektui neatlygintinai perduotas ar padovanotas turtas. Biologinis turtas, įsigytas už simbolinę atlygį arba reikšmingai mažesnę negu rinkos kainą, įvertinamas ir apskaitoje registruojamas tikrąja verte, o faktiškai sumokėtos arba mokėtinos sumos ir tikrosios turto vertės įsigijimo dieną skirtumo suma registruojamos kaip gautos finansavimo sumos iš kitų šaltinių.

Ilgalaikio turto tikroji vertė ir nuvertėjimas

Valstybės viešojo sektoriaus subjektai, savo apskaitoje registravę ilgalaikį turtą taikant tikrosios vertės metodą, patikslina ilgalaikio materialiojo turto tikrąją vertę ne rečiau kaip kas 5 metus. Turto tikroji vertė taip pat turi būti koreguojama per ataskaitinį laikotarpį, jei viešojo sektoriaus subjektas gauna naujos informacijos, kuria vadovaujantis tikrosios vertės pasikeitimas yra vertintinas kaip reikšmingas, ir (arba) atsiradus naujų aplinkybių (pavyzdžiui, atlikus turto esminio pagerinimo darbus, pasikeitus ilgalaikio materialiojo turto naudojimo paskirčiai, apimčiai ir pan.). Ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės pokytis (padidėjimas ir sumažėjimas) apskaitoje registruojamas tiesiogiai grynojo turto, tikrosios vertės rezervo sąskaitoje, šie pokyčiai sumuojami pagal IMT grupę Turto tikrosios vertės sumažėjimo sumos dalis, viršijanti tam tikros IMT grupės turtui tikrosios vertės rezervo sąskaitoje užregistruotą sumą, pripažįstama turto nuvertėjimo sąnaudomis. Nepriklausomai nuo ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės sumažėjimo sumos, visa suma rodoma tikrosios vertės pokyčių straipsniuose. Nurašant ar parduodant tikrąja verte vertinamą tokį turtą, tikrosios vertės rezervo dalis, susijusi su šiuo turtu, turi būti perkeliama į einamųjų metų perviršio ar deficito sąskaitą.

Valstybės viešojo sektoriaus subjektai, savo apskaitoje registravę ilgalaikį turtą taikant įsigijimo savikainos metodą, nuvertėjimo nuostolius apskaitoje turi registruoti apskaičiuotų nuostolių suma mažinant turto balansinę vertę iki nuvertėjimo ir tą pačią sumą registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas – priklausomai nuo to, kokioje veikloje tas turtas buvo naudojamas.

Atsargos

Sudarant valstybės metines finansines ataskaitas atsargos įvertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina arba grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Atsargos, kurios laikomos numatant jas paskirstyti nemokamai ar už simbolinę mokestį arba numatant jas sunaudoti prekių, skirtų paskirstyti nemokamai ar už simbolinę mokestį, gamybai, vertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Strateginės atsargos rodomos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

Atsargų savikainai apskaičiuoti taikomi šie atsargų įkainojimo būdai: „pirmas gautas, pirmas išduotas“ (FIFO) arba konkrečių kainų būdas. Kai atsargos gražintinai perduodamos asmenims ar ne viešojo sektoriaus subjektams naudotis pagal sutartį, perduodamų atsargų balansine verte registruojamos gautinos sumos, nepripažįstant sąnaudų. Sveikatos priežiūros viešosios įstaigos gali naudoti periodinį atsargų rodymo apskaitoje būdą, kai atsargų likučių savikaina ir parduotų prekių savikaina užregistruojama ataskaitinio laikotarpio pabaigoje atlikus atsargų likučių inventorizaciją.

Duomenys apie valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas yra valstybinė paslaptis, todėl detali informacija apie šias atsargas aiškinamajame rašte neteikiama. Strateginės ir neliečiamosios atsargos, apimančios ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, rodomos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, išskyrus:

1. jeigu strategines atsargas numatoma parduoti, jos perkeliama iš strateginių ir neliečiamųjų atsargų grupės į pagamintos produkcijos ir atsargų, skirtų parduoti, grupę ir įvertinama jų grynoji realizavimo vertė;

2. jeigu strateginių atsargų dalis viršija teisės aktų nustatytas normas, perviršis įvertinamas grynąja realizavimo verte, tačiau šios atsargos neperkeliamos iš strateginių ir neliečiamųjų atsargų į kitą grupę, nebent būtų nuspręsta perteklines atsargas parduoti;

3. jeigu inventorizacijos metu nustatytus nereikalingus, netinkamus naudoti, sugadintus atsargų vienetus ketinama panaudoti (parduoti viešuosiuose prekių aukcionuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka arba perduoti nemokamai): atsargų vienetai, kuriuos nusprendžiama parduoti, įvertinami grynąja realizavimo verte arba atsargų vienetai, kuriuos numatoma perduoti nemokamai, įvertinami įsigijimo ar pasigaminimo savikaina;

4. jeigu atlikus inventorizaciją nustatomi nereikalingi, netinkami naudoti, sugadinti atsargų vienetai, kurių nėra galimybės parduoti arba perduoti nemokamai, jų grynoji realizavimo vertė prilyginama nuliui ir tokie atsargų vienetai nurašomi vadovaujantis teisės aktų nustatyta tvarka.

Išankstiniai apmokėjimai

Finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „Išankstiniai apmokėjimai“ rodomos:

1. iš anksto sumokėtos sumos už atsargas, paslaugas, kurios bus suteiktos per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos, ir kitą trumpalaikį turtą;

2. ateinančių laikotarpių sąnaudos (pvz., prenumeratos, nuomos) – sumos, sumokėtos (registruotos apskaitoje) einamuoju ir ankstesniu ataskaitiniais laikotarpiais, kurios bus pripažintos sąnaudomis ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais.

Rengiant šį ataskaitų rinkinį išankstiniai apmokėjimai buvo vertinami įsigijimo savikaina. Jų nuvertėjimas yra vertinamas tik tuomet, jeigu yra požymių, kad paslaugos arba prekės, už kurias buvo sumokėta arba jų dalis nebus gauta.

Per vienus metus gautinos sumos

Per vienus metus gautinos sumos – per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos gautinos sumos. Šios sumos finansinės būklės ataskaitoje rodomos verte, apskaičiuojama iš jų įsigijimo savikainos atėmus įvertintas neatgautinas sumas. Per vienus metus gautinos sumos skirstomos į:

1. gautinas trumpalaikes finansines sumas (po vieno metų gautinų sumų einamųjų metų dalis, kurią sudaro ilgalaikių paskolų ir kitų ilgalaikių gautinų sumų einamųjų metų dalis bei gautinos trumpalaikės finansinės sumos, kurias sudaro trumpalaikės paskolos ir kitos gautinos trumpalaikės finansinės sumos);

2. gautinus mokesčius ir socialines įmokas;

3. gautinas finansavimo sumas;

4. gautinas sumas už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą, paslaugas;

5. sukauptas gautinas sumas;

6. kitas gautinas sumas (pvz., gautinos sumos iš rinkliavų, už prarastą turtą (išieškotinos sumos už padarytą žalą), atskaitingų asmenų grąžintinos sumos, gautini veiklos mokesčiai, palūkanos, dividendai, gautinos grąžintinos finansavimo sumos ir kt.).

Gautinų mokesčių ir socialinių įmokų sumų nuvertėjimas pradedamas skaičiuoti suėjus mokesčio ir (arba) socialinės įmokos prievolės įvykdymo terminui, tačiau jis nemažina mokesčių ir socialinių įmokų pajamų, o pripažįstamas pagrindinės veiklos sąnaudomis. Kartu nuvertėjimo suma yra mažinamos pervestinių pajamų sumos.

Nuvertėjimas skaičiuojamas atsižvelgiant į mokesčių ir socialinių įmokų mokėtojų grupes, pradelstus terminus ir pačių subjektų nustatytus nuvertėjimo procentus.

Gautinų mokesčių ir socialinių įmokų sumų nuvertėjimo nuostoliai nemažina mokesčių ir socialinių įmokų pajamų, o pripažįstami valstybės pagrindinės veiklos sąnaudomis.

Kitų gautinų sumų nuvertėjimas skaičiuojamas pagal valstybės viešojo sektoriaus subjektų nustatytas taisykles.

Trumpalaikės investicijos

Prie trumpalaikių investicijų priskiriamos investicijos į nuosavybės vertybinius popierius (pvz., akcijas) ir skolos vertybinius popierius (pvz., Vyriausybės vertybinius popierius, obligacijas), kuriuos tikimasi realizuoti per trumpesnę nei 12 mėnesių laikotarpį, skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos, išskyrus skolos vertybinius popierius, kurie prilyginami pinigų ekvivalentams. Šiame straipsnyje taip pat rodomi ir trumpalaikiai terminuotieji indėliai, kurių terminas yra ilgesnis nei trys mėnesiai, bet ne ilgesnis nei 12 mėnesių.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai – pinigai, esantys kasoje, bankų sąskaitose ir pervesti, bet dar negauti pinigai. Pinigų ekvivalentai – trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai iškeičiamos į tam tikras pinigų sumas ir kurių vertės pokyčio rizika yra nereikšminga. Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius nepriskiriamos prie pinigų ekvivalentų.

Pinigai ir jų ekvivalentai priskiriami prie trumpalaikio turto, tačiau, jei pinigų ir jų ekvivalentų naudojimo arba disponavimo jais laikas apribojamas ilgiau nei 12 mėnesių skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos, jie priskiriami prie ilgalaikio finansinio turto (pvz., ilgalaikiai indėliai, pinigai, kuriais negalima laikinai disponuoti ilgiau nei 12 mėnesių).

Turto perdavimo sutartys

Nuomos laikotarpio pradžioje pagal sutarties turinį (neatsižvelgiant į sutarties teisinę formą) ir ekonominę prasmę nuoma priskiriama veiklos nuomai arba finansinei nuomai. Jeigu nuomininkas ir nuomotojas susitaria pakeisti nuomos sutarties sąlygas (išskyrus jos pratęsimą) ir dėl to pasikeičia nuomos rūšis, toks susitarimas laikomas nauja sutartimi.

Pagal finansinės nuomos sutartį įsigyto turto nusidėvėjimui skaičiuoti taikomi tie patys principai, kaip ir kito tos pačios grupės panašaus nuosavo ar patikėjimo teise valdomo turto nusidėvėjimui skaičiuoti. Jei finansinės nuomos sutartyje nenumatyta, kad nuosavybės teisė į turtą finansinės nuomos laikotarpio pabaigoje pereina finansinės nuomos paslaugos gavėjui arba jei finansinės nuomos paslaugos gavėjas neketina jo įsigyti pasibaigus šiam laikotarpiui, turtas nudėvimas per trumpesnę iš šių laikotarpių: sutartyje nustatytą finansinės nuomos laikotarpį arba turto naudingo tarnavimo laiką.

Nutraukus sutartį, finansinės nuomos paslaugos gavėjo nuostoliai, susidarę dėl prievolės kompensuoti finansinės nuomos sutarties nutraukimo išlaidas, registruojami kaip ataskaitinio laikotarpio kitos pagrindinės veiklos sąnaudos.

Veiklos nuomos mokesčiai nuomininko apskaitoje pripažįstami sąnaudomis tolygiai per nuomos laikotarpį, jeigu jie nepriskiriami gaminamos produkcijos ar ilgalaikio turto savikainai. Veiklos nuomos sąnaudos paskirstomos tolygiai per nuomos laikotarpį ir tuo atveju, kai nuomos mokestis nustatomas nelygiomis sumomis.

Išsinuomoto (gauto panaudai) turto paprastojo remonto ir eksploatavimo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, jeigu jos nepriskiriamos pagamintų atsargų ar kito ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimo savikainai. Jei nuomotojas (panaudos davėjas) nekompensuoja nuomininko (panaudos gavėjo) padarytų esminio turto pagerinimo išlaidų, jas nuomininkas (panaudos gavėjas) registruoja taip:

1. jei atlikti esminio pagerinimo darbai yra tokie, dėl kurių NT kadastrė įrašyti statinių kadastro duomenys turi būti keičiami, jų vertę registruoja finansavimo sąnaudas arba finansavimo sumų perdavimą;
2. kai atlikti tam tikrų patalpų esminio pagerinimo darbai, kurie nepagerina viso pastato ar statinio funkcijų apimties arba reikšmingai nepailgina pastato ar statinio nustatyto naudingo tarnavimo laiko ir (arba) nepagerina jo naudingųjų savybių ir kurie būtini siekiant pritaikyti patalpas naudoti savo veikloje, tokias išlaidas registruoja kaip kito ilgalaikio turto vienetą ir pripažįsta jas sąnaudomis proporcingai per likusį nuomos (panaudos) laikotarpį.

Turtas, valdomas patikėjimo teise arba gautas kaip turtinis įnašas, registruojamas apskaitoje ir rodomas valstybės metinėse finansinėse ataskaitose remiantis tais pačiais principais, kaip ir nuosavybės teise valdomas turtas.

Finansavimo sumos, finansavimo pajamos ir finansavimo sąnaudos

Finansinėse ataskaitose finansavimo sumų (toliau – FS) straipsnyje parodomas valstybės gautas finansavimas iš savivaldybių biudžetų, iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų ir iš kitų šaltinių (socialinės apsaugos fondų arba privataus sektoriaus).

Dauguma valstybės vykdomų projektų yra tęstiniai, todėl gautos FS ar jų iš anksto gauta dalis rodoma prie gautų FS ir laikoma gautu finansavimu tol, kol pagrįstai tikimasi, kad FS davėjo nurodytos sąlygos gauti FS bus įvykdytos ir šių lėšų nereikės grąžinti FS davėjui.

Kai valstybės kontroliuojami ne viešojo sektoriaus subjektai padaro sąnaudų, kurios finansuojamos iš valstybės gaunamų FS, jų sumai pripažįstamos finansavimo pajamos. Jei FS jau gautos, kartu registruojamas FS panaudojimas, jei bus gautos, – kartu registruojamos sukauptos finansavimo pajamos.

Finansavimo sąnaudos registruojamos šiais atvejais: jei valstybė uždirbo pajamų, kurias skyrė finansuoti viešojo sektoriaus ir (arba) ne viešojo sektoriaus subjektų turto įsigijimui ar kitoms išlaidoms finansuoti; valstybė perdavė gautas FS ne viešojo sektoriaus subjektui, išskyrus kai:

1. viešojo sektoriaus subjektai perduoda savo turtą, įgytą iš gautų arba gautinų FS, ne viešojo sektoriaus subjektams, kai dėl to registruojama šio ar kito viešojo sektoriaus subjekto investicija, kuri vėliau bus apskaitoma taikant nuosavybės metodą;
2. FS perduodamos per tarpininką, t. y. kai viešojo sektoriaus subjektai perduoda savo turtą, įgytą iš gautų arba gautinų FS, ne viešojo sektoriaus subjektams, kurie finansuoja viešojo sektoriaus subjektus.

FS pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais padaromos sąnaudos, kurioms kompensuoti buvo skirtos FS, t. y. kai jos panaudojamos.

Jei pagal sutartį, išskyrus finansavimo ar paramos sutartį, padarytas išlaidas kompensuoja kitas subjektas (pvz. draudimo bendrovė kompensuoja patirtus nuostolius), tokia kompensacija nelaikoma finansavimo suma ir registruojama kaip sąnaudų sumažinimas arba pajamos, atsižvelgiant į sutarties sąlygas.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai (toliau - FĮ) skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius. FĮ apskaitoje registruojami tik tada, kai viešojo sektoriaus subjektas prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu. Įsipareigojimai pagal nepradėtus vykdyti sandorius nepripažįstami finansiniais įsipareigojimais tol, kol jie neatitinka FĮ apibrėžimo. Finansinėse ataskaitose FĮ (išskyrus trumpalaikius, kurie nesusiję su rinkos kainomis) parodomi taip:

1. FĮ, susiję su rinkos kainomis, – tikrąja verte;
2. iš suteiktų garantijų kilę FĮ – tikrąja verte;
3. kiti ilgalaikiai FĮ, jų einamųjų metu dalis, trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai, nesusiję su rinkos kainomis – amortizuota savikaina. Trumpalaikių skolinių įsipareigojimų pagal iš kito viešojo sektoriaus subjekto gautas trumpalaikes paskolas amortizuota savikaina lygi jų įsigijimo savikainai.
4. kiti trumpalaikiai FĮ – įsigijimo savikaina.

Valstybės vardu gautos trumpalaikės ir ilgalaikės paskolos iš vidaus ir užsienio kreditorių, išleisti Vyriausybės vertybinius popieriai vidaus ir užsienio rinkose bei skolinimosi išlaidos apskaitomos Valstybės išde vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo nuostatomis bei apskaitos principais, metodais ir taisyklėmis, nustatytomis 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“ bei kituose VSAFAS.

Atidėjiniai

Atidėjiny – įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti, tačiau galima patikimai įvertinti.

Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

1. turimas įsipareigojimas (teisinė prievolė arba neatšaukiamasis pasižadėjimas) dėl buvusiojo įvykio;
2. tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės;
3. įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną atidėjiniai peržiūrimi ir jų vertė koreguojama, atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes. Jei paaiškėja, kad įsipareigojimų turtu dengti nereikės ar atidėjinio suma sumažėjo, atidėjiniai panaikinami arba sumažinami, mažinant finansinės būklės ataskaitos straipsnių „Ilgalaikiai atidėjiniai“ arba „Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ sumas.

Ilgalaikiai atidėjiniai diskontuojami iki dabartinės jų vertės. Atidėjiny naudojamas tik tam tikslui, kuriam buvo sudarytas.

Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos

Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos priskiriamos prie valstybės pagrindinės veiklos. Šios pajamos atskirtos nuo kitų pajamų ir apima tik Lietuvos Respublikos teisės aktuose reglamentuotų mokesčių ir susijusių pervestinių lėšų pajamas, kurios atspindi mokesčių ir išteklių fondų apskaitoje. Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos pripažįstamos pagal kaupimo principą, atsiradus mokesčio ir (arba) socialinės įmokos prievolei nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Taikant kaupimo principą ir pagal atitinkamo mokesčio įstatymą atsiradus mokesčio prievolei, mokesčių administratorius kartu su gauta arba gautina suma ir mokesčių pajamomis, jei tai nustatyta teisės aktuose, registruoja negrąžintinai pervestinas pajamas į biudžetus (įskaitant valstybės socialinės apsaugos fondus), t. y. mokesčių pajamos mažinamos negrąžintinai pervestinių į biudžetus pajamų suma. Taip pat, jei taip nustatyta socialines įmokas reglamentuojančiuose teisės aktuose, atsiradus socialinės įmokos prievolei, valstybės socialinės apsaugos fondo ir kito išteklių fondo apskaitoje kartu su gauta arba gautina suma ir socialinių įmokų pajamomis registruojamos negrąžintinai pervestinos pajamos. Negrąžintinai pervestinos pajamų sumos pripažįstamos šių fondų pajamomis pagal mokesčių fondų ir išteklių fondų, kurie pripažino mokesčius ir (arba) socialines įmokas pajamomis ir negrąžintinai pervestinių pajamų sumomis, pateiktą informaciją.

Praėjusių ataskaitinių laikotarpių mokesčių ir socialinių įmokų pajamų perskaičiavimas dėl atsiradusių naujų ar pasikeitusių aplinkybių, tarp jų ir kai mokesčių mokėtojai arba mokesčių administratorius patikslina praėjusių laikotarpių mokesčių deklaracijas ir ataskaitas, įtraukiamas į to laikotarpio, kai atliekamas patikslinimas, pajamas.

Mokesčių ir socialinių įmokų pajamų ir jų surinkimo, administravimo sąnaudų tarpusavio užskaita neatliekama.

Kitos pajamos

Pajamos rodomos valstybės finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Kitos valstybės pajamos yra skirstomos į pagrindinės veiklos kitas pajamas ir kitos veiklos pajamas. Prie pagrindinės veiklos pajamų priskiriamos:

1. rinkliavų, kurias reglamentuoja Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas, pajamos;
2. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsnyje nurodytos mokesčių pajamos: konsulinio mokesčio, žyminio mokesčio ir mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą;
3. pajamos už paslaugų teikimą, jei toks paslaugų teikimas gali būti priskirtas prie viešojo sektoriaus subjekto pagrindinės veiklos;
4. įmokų, mokamų pagal Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą į šiame įstatyme nurodytus Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fondus, pajamos;
5. kitos pagal 3-įją VSAFAS prie pagrindinės veiklos pajamų priskiriamos pajamos.

Prie kitos veiklos pajamų priskiriamos:

1. pajamos už paslaugų teikimą, jei toks paslaugų teikimas negali būti priskirtas prie pagrindinės veiklos, įskaitant pajamas pagal veiklos nuomos sutartį, kiek tai neprieštarauja 19-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ nuostatomis;
2. pajamos iš viešojo sektoriaus subjekto turto (pavyzdžiui, pagamintos produkcijos, atsargų, skirtų parduoti, nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir biologinio turto, skirtu parduoti) pardavimo;
3. baudų už administracinius teisės pažeidimus, kuriuos reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai dėl administracinių teisės pažeidimų (toliau – administracinės baudos), ir kitos pajamos iš baudų;
4. kitos 3-iajame VSAFAS nurodytos pajamos.

Valstybės pajamų iš administracinių baudų ir netesybų pripažinimas:

1. iš administracinių baudų – tą ataskaitinį laikotarpį, kurį administracinė bauda pagal teisės aktus laikoma paskirta ir, jei to reikalauja Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų registro įstatymas, informacija apie baudą Administracinių teisės pažeidimų registro nuostatų nustatyta tvarka įvesta į Administracinių teisės pažeidimų registrą;
2. iš netesybų – jei iki prievolės įvykdymo momento labiau tikėtina, kad pinigai nebus gauti, arba akivaizdu, kad skolos išieškojimo išlaidos viršys apskaičiuotą gautiną sumą, pajamos pripažįstamos tik tada, kai gaunami pinigai; jei prievolės įvykdymas yra labiau tikėtinas negu neįvykdymas, pajamos ir susijusios gautinos sumos pripažįstamos tada, kai skolininkui atsiranda prievolė sumokėti šias sumas.

Sąnaudos

Valstybės sąnaudos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo padarytos – kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Veiklos rezultatų ataskaitoje sąnaudos grupuojamos pagal tai, kokią veiklą vykdant jos buvo padarytos. Sąnaudų grupės pagal veiklos rūšis: pagrindinės veiklos sąnaudos, kitos veiklos sąnaudos ir finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos. Sąnaudų grupavimas nepriklauso nuo to, iš kokių finansavimo šaltinių ar kokių pajamų jos apmokamos.

Valstybės veiklos rezultatų ataskaitoje rodomos pagrindinės veiklos sąnaudos sugrupuotos pagal pagrindines valstybės funkcijas:

1. bendrų valstybės paslaugų;
2. gynybos;
3. viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos;

4. ekonomikos sektoriaus;
5. aplinkos apsaugos;
6. būsto ir komunalinio ūkio;
7. sveikatos apsaugos;
8. susijusios su poilsiu, kultūra ir religija;
9. švietimo;
10. socialinės apsaugos.

Šiame ataskaitų rinkinyje prie kitos veiklos sąnaudų priskiriama:

1. nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto ir nematerialiojo turto perleidimo;
2. sąnaudos, susijusios su atsitiktiniu turto pardavimu;
3. sąnaudos, susijusios su pajamų, rodomų kitos veiklos pajamų straipsnyje, uždirbimu, tarp jų

sąnaudos, susijusios su komercine veikla (turto nuoma, paslaugų teikimas ir pan.). Prie tokių sąnaudų priskiriamos šioms paslaugoms teikti naudojamo ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos (jei ilgalaikio materialiojo turto vienetas naudojamas tik nepagrindinei veiklai), komunalinių paslaugų sąnaudos, darbo užmokestis ir kitos sąnaudos, susijusios su kita veikla, ir pan.

Prie finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų priskiriama:

1. nuostoliai dėl valiutų kursų pasikeitimo;
2. delspinigiai ir baudos už pavėluotus atsiskaitymus;
3. palūkanų sąnaudos už paskolas ir kitus skolinius įsipareigojimus;
4. finansinio turto perleidimo ir perkainojimo nuostoliai;
5. kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos;
6. prestižo, investicijų į asocijuotuosius, konsoliduojamus ir kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus nuvertėjimas.

Prie sąnaudų taip pat priskiriami ir nuostoliai dėl nuosavybės metodo taikymo bei sąnaudos dėl apskaitos politikos keitimo esminio klaidų taisymo poveikio ankstesniems ataskaitiniams laikotarpiams.

Segmentai

Sąnaudos ir pinigų srautai prie veiklos segmentų priskiriami pagal tai, kokioms valstybės funkcijoms vykdyti skiriami ir naudojami ištekliai. Prie tam tikro segmento priskirtas sąnaudas ir pinigų srautus sudaro sumos, kurios tiesiogiai priskiriamos prie segmento, ir sumos, kurios gali būti netiesiogiai, tačiau pagrįstai priskiriamos prie segmento. Jei sąnaudų ir pinigų srautų priskyrimo prie konkretaus segmento pagrindas yra neaiškus, šios sumos priskiriamos prie didžiausią valstybės veiklos dalį apimančio segmento. Šiame ataskaitų rinkinyje informacija pagal segmentus teikiama apie pagrindinės veiklos sąnaudas ir pinigų srautus.

Operacijos užsienio valiuta

Valiutos kurso ir valiutos keitimo kurso skirtumas, susidaręs keičiant (perkant ar parduodant) valiutą, laikomas banko paslauga ir registruojamas kaip valstybės pagrindinės veiklos kitos sąnaudos.

Pajamos ir sąnaudos, atsirandančios dėl valiutos kurso pokyčių, priskiriamos prie finansinės ir investicinės veiklos. Šiame ataskaitų rinkinyje parodytas tik perskaičiavimo dėl valiutos kursų pokyčių rezultatas.

Mažumos dalis

Mažumos dalis vertinama rengiant viešojo sektoriaus subjektų grupės finansines ataskaitas ir jos balansinė vertė apskaičiuojama taip:

1. kai konsoliduojamasis subjektas yra viešoji įstaiga ir kitas (-i) jos dalyvis (-iai) yra ne viešojo sektoriaus subjektas (-ai) – mažumos dalis lygi šio (šių) dalyvio (-ių) įnašų į konsoliduojamąjį subjektą įsigijimo savikainai;

2. kai konsoliduojamasis subjektas yra viešoji įstaiga ir kitas (-i) jos dalyvis (-iai) yra viešojo sektoriaus subjektų grupei nepriklausantis (-ys) viešojo sektoriaus subjektas (-ai) – mažumos dalis lygi konsoliduojamojo viešojo sektoriaus subjekto nuosavo kapitalo daliai, kuri yra proporcinga šio (šių) dalyvio (-ių) įnašams į konsoliduojamąjį subjektą;

3. kai konsoliduojamasis subjektas yra bendrovė ir kitas (-i) jos dalyvis (-iai) yra viešojo sektoriaus subjektų grupei nepriklausantis (-ys) viešojo sektoriaus subjektas (-ai) – mažumos dalis lygi šiam (šiems) dalyviui (-iams) tenkančiai konsoliduojamojo subjekto nuosavo kapitalo daliai, kurią sudaro:

3.1. mažumos dalis investicijų į konsoliduojamąjį subjektą įsigijimo dieną, apskaičiuota pagal 14-ojo VSAFAS nuostatus;

3.2. mažumos daliai tenkanti grynojo turto pokyčio dalis nuo investicijų į konsoliduojamąjį subjektą įsigijimo dienos iki ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos.

Prie viešojo sektoriaus subjektų grupės nepriklausantiems dalininkams, įskaitant ir viešojo sektoriaus subjektus, tenkanti konsoliduojamo subjekto grynojo turto dalis rodoma atskirame konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos mažumos dalies straipsnyje ir nepriskiriama nei prie grynojo turto, nei prie įsipareigojimų.

Prie viešojo sektoriaus subjektų grupės nepriklausantiems dalininkams tenkanti konsoliduojamo subjekto ataskaitinio laikotarpio grynojo perviršio ar deficito dalis veiklos rezultatų ataskaitoje išskiriama ir rodoma mažumos daliai tenkančios grynojo perviršio ar deficito dalies straipsnyje.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Valstybės viešojo sektoriaus subjekto neapibrėžtieji įsipareigojimai – tai dėl praėjusių ataskaitinių laikotarpių įvykių galintys atsirasti įsipareigojimai, kurių buvimą ar nebuvimą patvirtina vienas ar daugiau viešojo sektoriaus subjekto nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtųjų būsimųjų įvykių, arba dėl buvusiųjų įvykių atsiradę dabartiniai įsipareigojimai, kurie apskaitoje nepripažinti, nes nėra tikimybės, kad juos reikės dengti turtu arba jų suma negali būti patikimai nustatyta.

Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus peržiūrima kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną. Kai tikimybė, kad neapibrėžtasis įsipareigojimas turės būti padengtas turtu, tampa didesnė nei tikimybė, kad šito pavyks išvengti, pripažįstamas ir apskaitoje registruojamas atidėjinys tą ataskaitinį laikotarpį, kuriuo ši tikimybė pasikeičia.

Perėjimas nuo anksčiau taikytos apskaitos politikos prie VSAFAS ir klaidų taisymas

Ataskaitinį laikotarpį naujai priskirti prie valstybės viešojo sektoriaus subjektų grupės valstybės viešojo sektoriaus subjektai nuo sausio 1 d. turi taikyti VSAFAS reikalavimus sąskaitų, naudotų iki tapimo valstybės viešojo sektoriaus subjektu dienos, kuri laikoma perėjimo prie VSAFAS diena, likučiams. Turi būti pripažintas ir registruotas visas turtas ir įsipareigojimai, kuriuos pripažinti reikalaujama pagal VSAFAS ir kurie nebuvo pripažinti iki perėjimo prie VSAFAS dienos. Turtas ir įsipareigojimai, kurių neleidžia pripažinti VSAFAS, neturi būti pripažinti. Visas turtas ir įsipareigojimai perėjimo prie VSAFAS dieną turi būti įvertinti pagal VSAFAS reikalavimus.

Pastebėtos praėjusių ataskaitinių laikotarpių esminės ir neesminės klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose iki jų patvirtinimo Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje dienos. Jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo registruota klaidinga informacija, ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija. Jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

Apskaitos politikos keitimas

Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose rodomas perspektyviai, t. y. nuo sprendimo ją taikyti priėmimo dienos, – kai tai nustatyta teisės aktuose, nustatančiuose apskaitos politikos taikymo reikalavimus, arba retrospektyviai, t. y. taip, lyg ji visada būtų buvusi taikoma. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir rodomas ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nėra koreguojama.

Koncesijos ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartys

Informacijoje apie koncesijas ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis pateikiamos tos ūkinės operacijos, kurios susijusios su partnerystės sutartimis, pagal kurias investuojama į turtą, kuris, pasibaigus sutarties terminui, toliau priklausys viešojo sektoriaus subjektui, kai pagal teisės aktus ir (arba) viešojo administravimo subjektų nustatytus reikalavimus, ir (arba) partnerystės sutartyse, ir (arba) kituose dokumentuose nustatyta, kokias, kam ir už kokią atlyginimą privatus subjektas turi teikti viešąsias paslaugas ir (arba) teikti paslaugas ir vykdyti darbus vykdydamas ekonominę veiklą.

Pirminio pripažinimo viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje metu turtas vertinamas tikrąja verte, išskyrus valstybės ar savivaldybės turtą, viešojo sektoriaus subjekto valdytą iki partnerystės sutarties sudarymo, o po pirminio pripažinimo viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje pripažintas turtas vertinamas ir rodomas pagal 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nuostatas.

Kai viešojo sektoriaus subjektas apskaitoje pripažįsta turtą pagal partnerystės sutartis, taip pat privalo pripažinti ir įsipareigojimus, išskyrus atvejį, kai viešojo sektoriaus subjektas valdė valstybės turtą iki partnerystės sutarties sudarymo.

Įsipareigojimai, apskaitoje pripažinti pirminio pripažinimo metu, turi būti įvertinami ta pačia suma kaip turtas, koreguojant bet kokių papildomų viešojo sektoriaus subjekto atsiskaitymų privačiam subjektui vertę. Įsipareigojimai apskaitoje pripažįstami iki partnerystės sutarties galiojimo pabaigos. Tais atvejais, kai viešojo sektoriaus subjektas apskaitoje pripažįsta turtą, gautą iš privataus subjekto, viešojo sektoriaus subjektas privačiam subjektui gali atsilyginti taikydamas finansinių įsipareigojimų metodą arba teisės suteikimo metodą arba derindamas abu šiuos būdus.

3. PASTABOS

3.1. Nematerialusis turtas

Nematerialiojo turto balansinės vertės pagal turto grupes pasikeitimas per 2025 m. pateiktas aiškinamojo rašto 1 priede.

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Nematerialusis turtas	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Plėtros darbai	2 451	1 157	1 294	112%
Programinė įranga ir jos licencijos	158 298	152 714	5 584	4%
Patentai, autorių ir kitos licencijos	5 981	4 855	1 125	23%
Nematerialiosios vertybės	1 152	1 024	128	12%
Kitas nematerialusis turtas	14 305	11 042	3 263	30%
Nebaigti projektai	72 679	50 688	21 990	43%
Išankstiniai apmokėjimai	3 182	3 758	-577	-15%
Iš viso	258 047	225 239	32 807	15%

2025 m. nematerialiojo turto buvo įsigyta už 111 937 tūkst. Eur (2024 m. – 116 527 tūkst. Eur). 47 proc. viso įsigyto nematerialiojo turto sudarė programinė įranga ir jos licencijos.

Nematerialiojo turto sukaupta amortizacijos suma ataskaitinių metų pabaigoje sudarė 80 proc. turto, kuris turi ribotą naudingą tarnavimo laiką, įsigijimo savikainos. Nematerialiojo turto, kuris yra visiškai amortizuotas, tačiau vis dar naudojamas veikloje, įsigijimo ar pasigaminimo savikaina sudarė 267 122 tūkst. Eur (2024 m. – 306 154 tūkst. Eur).

Neriboto tarnavimo laiko nematerialiajam turtui priskiriami plėtros darbai, t. y. nematerialusis turtas, kuris yra kūrimo ir vystymo etape, nematerialiosios vertybės (literatūros, mokslo ir meno kūriniai), kurių naudingo tarnavimo laikas sutartimi neribojamas. Viešojo sektoriaus subjektai nematerialiojo turto neribotą naudingo tarnavimo laiką nustato remiantis Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo ir 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“ nuostatomis. Šio turto balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 3 602 tūkst. Eur ir buvo 1 422 tūkst. Eur daugiau nei 2024 m.

Per ataskaitinį laikotarpį apskaičiuotos sąnaudos už teisę naudotis programine įranga ir licencijomis buvo 21 393 tūkst. Eur (2024 m. – 8 424 tūkst. Eur). Apskaičiuotos sąnaudos nematerialiųjų vertybių tvarkymui ir apsaugai sudarė 153 tūkst. Eur (2024 m. – 192 tūkst. Eur).

Pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis įsigytos programinės įrangos ir jos licencijų, kurių finansinės nuomos (lizingo) sutarties laikotarpis nėra pasibaigęs, likutinė vertė 2025 m. gruodžio 31 d. buvo 2 084 tūkst. Eur (2024 m. – 2 081 tūkst. Eur).

Pagal panaudos sutartis gauto nematerialiojo turto vertė, nurodyta sutartyje, paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną buvo 313 tūkst. Eur (2024 m. – 280 tūkst. Eur).

3.2. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikio materialiojo turto, vertinamo įsigijimo savikaina ir tikrąja verte, balansinės vertės pagal turto grupes pasikeitimas per 2025 m. pateiktas aiškinamojo rašto 2 ir 3 prieduose.

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Ilgalaikis materialusis turtas, vertinamas įsigijimo savikaina	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Pastatai	2 722 178	2 648 080	74 098	3%
Infrastruktūros statiniai	3 472 232	3 431 082	41 150	1%
Kiti statiniai	267 211	267 043	168	0,1%

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Ilgalaikis materialusis turtas, vertinamas įsigijimo savikaina	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Mašinos ir įrenginiai	2 085 812	1 872 656	213 156	11%
Transporto priemonės	709 051	483 571	225 480	47%
Baldai, biuro įranga ir kitas ilgalaikis materialusis turtas	616 533	620 462	-3 929	-1%
Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai	4 327 361	2 973 023	1 354 338	46%
Iš viso	14 200 378	12 295 917	1 904 461	15%

Ataskaitiniais metais ilgalaikio materialiojo turto, vertinamo įsigijimo savikaina, pirktą už 2 630 882 tūkst. Eur (2024 m. – 2 111 634 tūkst. Eur), iš kurių 48 proc. sudarė išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą. Didžiausia atliktų išankstinių mokėjimų už ilgalaikį materialųjį turtą suma buvo registruota Gynybos resursų agentūroje prie Krašto apsaugos ministerijos – 1 167 756 tūkst. Eur. Neatlygintinai gauta turto už 73 951 tūkst. Eur (2024 m. – 54 620 tūkst. Eur). Turto, dėl kurio buvo sudarytos valdžios ir privataus sektorių partnerystės sutartys, 2025 m. įsigijimo vertė siekė 14 tūkst. Eur (2024 m. – 118 808 tūkst. Eur) ir paskutinę ataskaitinių metų dieną tokio turto likutinė vertė buvo 160 074 tūkst. Eur (2024 m. – 163 016 tūkst. Eur).

Pagal finansinės nuomos (lizingo) požymius atitinkančias sutartis 2025 m. įsigyto turto įsigijimo savikaina buvo 9501 tūkst. Eur (2024 m. – 632 tūkst. Eur). Paskutinę ataskaitinių metų dieną turto, įsigyto pagal finansinės nuomos (lizingo) požymius atitinkančias sutartis ir kurio finansinės nuomos (lizingo) sutarties laikotarpis nebuvo pasibaigęs, likutinė vertė sudarė 10 550 tūkst. Eur (2024 m. – 1 574 tūkst. Eur).

Ilgalaikio materialiojo turto, vertinamo įsigijimo savikaina, sukaupta nusidėvėjimo suma ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 44 proc. šio turto įsigijimo savikainos.

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Ilgalaikis materialusis turtas, vertinamas tikrąja verte	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Laisva valstybinė žemė	2 829 859	3 577 543	-747 683	-21%
Žemės sklypai (valstybinė žemė)	3 056 182	3 032 081	24 101	1%
Žemės sklypai (savivaldybių žemė)	0	60	-60	-100%
Nekilnojamosios kultūros vertybės	678 263	623 051	55 212	9%
Kilnojamosios kultūros vertybės	627 629	622 785	4 844	1%
Kitos vertybės	2 649	2 705	-56	-2%
Iš viso	7 194 583	7 858 224	-663 642	-8%

Žemės tikroji vertė didžiąja dalimi nustatyta vidutine rinkos verte ir ataskaitinių metų pabaigoje sudarė 5 886 041 tūkst. Eur (2024 m. – 6 609 683 tūkst. Eur).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, reglamentuojančių žemės sklypų (jų dalių) ir žemės sklypais nesuformuotos valstybinės žemės plotų perdavimo valdyti savivaldybėms patikėjimo teise, nuostatomis Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos perdavė savivaldybėms valdyti savivaldybių miestų ir miestelių teritorijų ribose esančius valstybinės žemės sklypus (jų dalis) ir žemės sklypais nesuformuotos valstybinės žemės plotus, kurių bendra vertė 726 065 tūkst. Eur.

Sutarčių, pasirašytų dėl ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ateityje, bendroji vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną buvo 3 377 643 tūkst. Eur (2024 m. – 1 503 818 tūkst. Eur).

Ilgalaikio materialiojo turto, išnuomoto veiklos nuoma, balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 2 197 tūkst. Eur (2024 m. – 2 690 tūkst. Eur). Pagal panaudos sutartis perduoto ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė 2025 m. gruodžio 31 d. buvo 156 473 tūkst. Eur, iš kurių 93 proc. sudarė

žemė. Pagal panaudos sutartis gauto ilgalaikio materialiojo turto vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną buvo 124 313 tūkst. Eur, iš jų didžiausią dalį sudarė pastatai – 44 proc.

3.3. Finansinis turtas

Ilgalaikio finansinio turto sudėtyje didžiausią dalį (70 proc.) sudarė investicijos į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus ir asocijuotuosius subjektus. Šios investicijos padidėjo 519 741 tūkst. Eur. Didžiausią dalį sudarė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos investicijų į kontroliuojamus subjektus padidėjimas – 305 607 tūkst. Eur.

Po vienerių metų gautinų sumų didžiausią jų dalį laikotarpio pabaigoje sudarė Valstybės išdo apskaitytos gautinos sumos iš Europos sąjungos, susijusios su Ignalinos programos lėšomis – 588 521 tūkst. Eur (2024 m. – 663 783 tūkst. Eur).

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Ilgalaikis finansinis turtas	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius	8 748 607	8 226 151	522 456	6%
• Investicijos į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus ir asocijuotuosius subjektus	8 286 799	7 767 058	519 741	7%
• Investicijos į kitus subjektus	461 808	459 093	2 715	1%
Investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius	112 927	127 829	-14 902	-12%
• Investicijos į iki išpirkimo laikomą finansinį turtą	106 561	121 010	-14 449	-12%
• Investicijos į parduoti laikomą finansinį turtą	6 366	6 8220	-454	-7%
Po vienerių metų gautinos sumos	1 773 508	1 704 911	68 598	4%
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	169 403	136 184	33 219	24%
Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį finansinį turtą	25 659	25 716	-57	-0,2%
Iš viso	10 830 105	10 220 791	609 313	6%

Kontroliuojamų akcinių ir uždarytų akcinių bendrovių ir valstybės įmonių jungtinės finansinės būklės ataskaitos (balansai) pateikti aiškinamojo rašto 4–5 prieduose. Jungtinės finansinės būklės ataskaitos (balansai) sudaromi sumuojant visų kontroliuojamų subjektų finansinės būklės ataskaitos (balanso) finansines eilutes. Tam tikras bendrovės valstybė valdo ne 100 proc. (pvz., AB „KN Energies“ valdoma 72,47 proc.), todėl finansiniame turte parodyta tik valstybei tenkanti dalis, o jungtinėje finansinės būklės ataskaitoje parodyta 100 proc. įmonių kapitalo.

Lietuvos banko nuosavas kapitalas nėra atvaizduotas valstybės konsoliduotajame finansiniame turte, tačiau Lietuvos banko balansas už metus, pasibaigusius 2025 m. gruodžio 31 d., 2025 m. pelno (nuostolių) ataskaita ir aiškinamasis raštas pateikiami prie šio aiškinamojo rašto. Šiame ataskaitų rinkinyje į veiklos rezultatų ataskaitos finansinės ir investicinės veiklos rezultatą įtraukta pelno įmoka, kurią Lietuvos bankas moka į valstybės biudžetą. Lietuvos banko įstatyme nustatyta, kad Lietuvos banko pelno įmoka į valstybės biudžetą neturi viršyti sumos, kuri lygi 70 proc. apskaičiuoto paskutinių trejų pasibaigusius finansinių metų Lietuvos banko pelno (nuostolio) vidurkio.

Išankstinius mokėjimus už ilgalaikį finansinį turtą sudaro valstybės įmonių įsipareigojimų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (nepriimtas sprendimas dėl kapitalo didinimo) ir išankstiniai mokėjimai už akcinių bendrovių įstatinį kapitalą.

461 808 tūkst. Eur investicijų į kitus subjektus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patikėjimo teise valdomas kapitalas tarptautinėse finansų institucijose ir investicija į Lietuvos centrinę kredito uniiją.

Investicijų į kitus subjektus, kurios priskiriamos prie parduoti laikomo finansinio turto, ir turto iš išvestinių finansinių priemonių, pokyčiai pateikti šio aiškinamojo rašto 6 priede.

Iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto ir suteiktų paskolų pokyčiai pateikti šio aiškinamojo rašto 7 priede.

2025 m. pabaigoje viešojo sektoriaus subjektų – valstybės išteklių fondų – užsienio valstybių ir Lietuvos valstybės valdomų įmonių vertybinių popierių (ilgalaikių ir trumpalaikių) likutinė vertė laikotarpio pabaigoje išaugo 1,5 karto ir sudarė 385 676 tūkst. Eur (2024 m. – 252 272 tūkst. Eur), nes buvo įsigytos Europos Sąjungos šalių Vyriausybių ir Lietuvos Respublikos valstybės valdomų įmonių ilgalaikės obligacijos. Didžiąją dalį likutinės vertės sudaro UAB „ILTE“ (INVEGA) fondo turimi vertybiniai popieriai.

Suteiktų paskolų suma per ataskaitinį laikotarpį reikšmingai nepakito ir 2025 m. pabaigoje sudarė 825 361 tūkst. Eur (2024 m. – 707 649 tūkst. Eur).

Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektams finansuoti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo suteikta paskolų už 197 284 tūkst. Eur.

Likusias suteiktas paskolas sudarė „ILTE“ (INVEGA) kontroliuojamų fondų suteiktos paskolos, valstybės paskolos studentams, kitos iš Europos investicijų banko lėšų perskolintos paskolos savivaldybėms, valstybės ir savivaldybių įmonėms, valstybės ar savivaldybių kontroliuojamoms akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kurios skirtos kartu su Europos Sąjunga finansuoti projektus transporto, energetikos, aplinkosaugos, inovacijų ir kitose srityse.

	Įsigijimo savikaina	Balansinė vertė
Po vieno metų gautinos sumos pagal grąžinimo laikotarpius	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Suteiktų paskolų	854 366	848 576
• Per vienus metus*	111 054	108 989
• Nuo vieno iki penkerių metų	223 642	219 035
• Po penkerių metų	519 670	520 552
Kitų ilgalaikių gautinų sumų	1 101 933	1 060 785
• Per vienus metus*	6 512	6 512
• Nuo vieno iki penkerių metų	936 796	895 668
• Po penkerių metų	158 624	158 605
Iš viso	1 956 299	1 909 360

* Nurodoma einamųjų metų dalis

Skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir balansinės vertės susidaro dėl į apskaitą įtrauktų nuvertėjimo nuostolių arba ilgalaikių gautinų sumų ir paskolų diskontavimo (įvertinimo amortizuota savikaina).

3.4. Mineraliniai ištekliai

Mineraliniai ištekliai apskaitoje registruojami pagal jų rūšį ir kiekį, nurodant jų matavimo vienetą ir sąlygines vienetų vertes. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos dėl programinės ir techninės įrangos trūkumų, susijusių su Žemės gelmių registro ir aptarnaujančių sistemų funkcionalumo ribotumu, nepateikė 2024 m. perskaičiuotų duomenų apie mineralinius išteklius, todėl praėjusio ataskaitinio laikotarpio ataskaitose mineraliniai ištekliai buvo parodyti 2023 m. kiekiais ir vertėmis.

	2025 m.
Mineralinių išteklių, įvertintų mokesčių už gamtos išteklius pajamų dabartine verte, pokyčiai	tūkst. Eur
Likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje	1 434 229
Mineralinių išteklių padidėjimas dėl:	1 188 707
naujai išžvalgytų išteklių	12 447
kitų priežasčių	1 176 259

	2025 m.
Mineralinių išteklių, įvertintų mokesčių už gamtos išteklius pajamų dabartine verte, pokyčiai	tūkst. Eur
Mineralinių išteklių sumažėjimas dėl:	-1 739 037
sunaudojimo	-13 515
kitų priežasčių	-1 725 522
Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	883 899

Ataskaitinių metų mineralinių išteklių vertės padidėjimo (sumažėjimo) dėl kitų priežasčių eilutėse parodyti pasikeitimas dėl 2023 m. ir 2025 m. mineralinių išteklių verčių perskaičiavimo, 2024 m. mineralinių išteklių kiekių koregavimo, 2024 m. išžvalgytų ir išgautų (sunaudotų) mineralinių išteklių bei kitų priežasčių.

Informacija apie ataskaitinio laikotarpio pabaigoje registruotus mineralinius išteklius pagal jų rūšį pateikta 17 priede.

3.5. Biologinis turtas

Biologinio turto vertė per 2025 m. padidėjo 13 proc. ir ataskaitinių metų pabaigoje sudarė 2 838 009 tūkst. Eur. Biologinio turto vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį pateiktas šio aiškinamojo rašto 8 priede.

Didžiausią biologinio turto dalį (99,7 proc.) sudarė medynai – 2 829 962 tūkst. Eur (2024 m. – 2 493 692 tūkst. Eur). Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2025 m. į savo apskaitą pirmą kartą įtraukė laisvoje valstybinėje žemėje esančių miškų medynų vertę – 237 250 tūkst. Eur. 87 proc. arba 2 465 137 tūkst. Eur vertės miško medynų buvo registruota Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos apskaitoje.

92 proc. apskaitoje registruotų miškų medynų buvo suformuotuose ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotuose žemės sklypuose, kurių bendras plotas sudarė 1 144 tūkst. ha (2024 m. – 1 129 tūkst. ha). Miškų, esančių laisvoje valstybinėje žemėje, plotas siekė 114 tūkst. ha.

3.6. Atsargos

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Atsargos	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Strateginės ir neliečiamosios atsargos	218 525	188 360	30 165	16%
Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių	1 170 807	966 835	203 973	21%
Nebaigta gaminti produkcija ir nebaigtos vykdyti sutartys	2 501	2 456	45	2%
Pagaminta produkcija ir atsargos, skirtos parduoti	14 616	8 061	6 555	81%
Ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti	5 338	4 341	997	23%
Iš viso	1 411 786	1 170 052	241 734	21%

Ataskaitinį laikotarpį įsigyta atsargų už 1 083 556 tūkst. Eur (2024 m. – 884 680 tūkst. Eur). 79 proc. visų įsigijimų sudarė medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių. Atsargų įsigijimo savikaina dėl pardavimo ir perleidimo sumažėjo 207 961 tūkst. Eur. Viešojo sektoriaus subjektų veikloje sunaudotų atsargų savikaina sudarė 619 633 tūkst. Eur.

Į ilgalaikio materialiojo ir biologinio turto, skirto parduoti, grupę perkeltų turto balansinė vertė buvo 7 403 tūkst. Eur. 2025 m. materialiojo ir biologinio turto, kuris buvo skirtas parduoti per ataskaitinį laikotarpį, pardavimo pelnas buvo 11 357 tūkst. Eur (2024 m. pelnas – 351 tūkst. Eur).

3.7. Išankstiniai apmokėjimai

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Išankstiniai apmokėjimai	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Išankstinių apmokėjimų įsigijimo savikaina	1 855 259	1 626 662	228 597	14%
• Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams	1 017 201	957 263	59 937	6%
• Išankstiniai apmokėjimai viešojo sektoriaus subjektams pavedimams vykdyti	168 815	118 585	50 230	42%
• Išankstiniai mokesčių mokėjimai	-	-	-	-
• Išankstiniai mokėjimai Europos Sąjungai	-	-	-	-
• Išankstiniai apmokėjimai darbuotojams	2 598	2 766	-169	-6%
• Kiti išankstiniai apmokėjimai	30 342	26 177	4 165	16%
• Ateinančių laikotarpių sąnaudos ne viešojo sektoriaus subjektų pavedimams vykdyti	564 888	463 782	101 106	22%
• Kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos	71 415	58 088	13 327	23%
Išankstinių apmokėjimų nuvertėjimas	-1 773	-1 016	-756	74%
Iš viso	1 853 487	1 625 646	227 840	14%

Išankstinių apmokėjimų pokytį nulėmė:

- 59 937 tūkst. Eur arba 6 proc. padidėję išankstiniai apmokėjimai tiekėjams. Didžiausią įtaką pokyčiui turėjo išaugusios Lietuvos kariuomenės sumos dėl išankstinių mokėjimų atliktų vykdant sutartinius įsipareigojimus už strategines ir neliečiamas atsargas, šaudmenis, ginklų ir karinės įrangos atsargines dalis, už autotransporto, laivų, orlaivių remontą, transporto priemonių atsargines dalis ir kitas paslaugas (orlaivių aptarnavimo ir kt.), už ryšių įrangos ir ryšių paslaugų įsigijimą pagal sutartis, už aprangą, už kvalifikacijos kėlimo paslaugas, už kitas prekes ir paslaugas (medikamentus, maitinimo ir komunalines paslaugas, informacinių technologijų prekes ir paslaugas).

- 101 106 tūkst. Eur padidėjusios ateinančių laikotarpių sąnaudos ne viešojo sektoriaus subjektų pavedimams vykdyti: pokyčiui didžiausią įtaką turėjo 112 324 tūkst. Eur išaugusios Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ateinančių laikotarpių sąnaudos ne viešojo sektoriaus subjektams, kurias sudaro projektų vykdytojams, su kuriais yra sudarytos ilgalaikės projektų finansavimo sutartys, sumokėti avansai.

3.8. Per vienus metus gautinos sumos

2025 m. valstybės per vienus metus gautinų sumų balansinė vertė sudarė 3 847 590 tūkst. Eur. Aiškinamojo rašto 15 priede „Informacija apie per vienus metus gautinas sumas“ nepatenka gautinos trumpalaikės finansinės sumos (112 636 tūkst. Eur), kurios parodytos finansinės būklės ataskaitos eilutėje „Gautinos trumpalaikės finansinės sumos“. Palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, per vienus metus gautinų sumų, išskyrus gautinas trumpalaikes finansines sumas, balansinė vertė padidėjo 454 565 tūkst. Eur.

2025 m. gruodžio 31 d. sukaupų gautinų sumų vertė, įskaitant nuvertėjimą, sudarė 1 064 424 tūkst. Eur, iš kurių didžiausią dalį (89 proc.) sudarė Valstybės izdo sukauptos gautinos sumos iš Europos Komisijos bei Finansinių mechanizmų valdybos, pervedančios Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų paramos lėšas.

Ataskaitinių metų pabaigoje gautinose sumose reikšmingiausią dalį (50 proc.) sudarė Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo (toliau – VMI MF) gautinos mokesčių sumos. Nuo 2024 m., VMI MF sudarant finansines ataskaitas, sudengė sukauptus gautinus mokesčius su įsipareigojimais mokesčių mokėtojam (permokomis) ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pagal faktiškai įskaitytas sumas po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

3.9. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Pinigai iš valstybės biudžeto (įskaitant Europos Sąjungos finansinę paramą)	1 491 423	1 459 555	31 868	2%
Pinigai iš savivaldybės biudžeto	2 238	3 400	-1 162	-34%
Pinigai ir pinigų ekvivalentai iš kitų šaltinių	1 458 670	2 230 900	-772 230	-35%
Iš viso	2 952 332	3 693 855	-741 523	-20%
Iš jų išteklų fondų lėšos	111 506	148 095	-36 589	-25%

Didžiausią pinigų iš valstybės biudžeto likučio dalį (25 proc.) sudarė Rezervinio (stabilizavimo) fondo pinigų likutis - 373 833 tūkst. Eur. Rezervinio (stabilizavimo) fondo bendras pinigų likutis 2025 m. gruodžio 31 d. sudarė 491 003 tūkst. Eur.

Pinigų iš kitų šaltinių likučio pokyčiui įtakos turėjo sumažėjęs Valstybės izdo pinigų likutis, kuris 2025 m. gruodžio 31 d. buvo 830 390 tūkst. Eur ir, palyginti su praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigos duomenimis, sumažėjo 826 330 tūkst. Eur arba 50 proc. Daugiabučių namų modernizavimo fondo, finansuojamo Europos regioninės plėtros fondo lėšomis pinigų iš kitų šaltinių likutis, lyginant su 2024 m. gruodžio 31 d. likučiu, padidėjo 108 466 tūkst. Eur (160 proc.) ir sudarė 176 126 tūkst. Eur.

Viešojo sektoriaus subjektų bankuose įšaldytose sąskaitose pinigų likutis įskaitant nuvertėjimą siekė 16 tūkst. Eur ir liko nepakitęs nuo 2024 m. gruodžio 31 d.

Detalesnė informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus bei jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikta 20 priede.

3.10. Finansiniai įsipareigojimai

Valstybės finansiniai įsipareigojimai – tai centrinės valdžios sektoriaus prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai vidaus bei užsienio kreditoriams. Informacija apie juos pateikta šio aiškinamojo rašto 9 priede. 2025 m. Lietuvos Respublikos finansų ministerija, skolindamasi valstybės vardu, platino Vyriausybės vertybinių popierių (toliau – VVP) aukcionuose, išleido vertybinių popierių emisijas užsienio rinkose, skolinosi iš tarptautinių finansų institucijų.

Per 2025 m. buvo prisiimta įsipareigojimų už 6 970 447 tūkst. Eur, iš jų 6 557 002 tūkst. Eur (94 proc.) sudarė įsipareigojimai pagal VVP. Įvykdyti įsipareigojimai (grąžintos skolos, sumokėtos palūkanos, išpirkti vertybiniai popieriai) per 2025 m. sudarė 3 307 133 tūkst. Eur.

	Nominalioji finansinių įsipareigojimų vertė	Balansinė finansinių įsipareigojimų vertė
Gautos paskolos ir išleisti ne nuosavybės vertybiniai popieriai pagal grąžinimo ir išpirkimo laikotarpius	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Vieni metai	3 647 895	3 650 210
Nuo vieno iki dviejų metų	2 886 864	2 866 477
Nuo dviejų iki trejų metų	2 725 519	2 724 462
Nuo trejų iki ketverių metų	2 600 441	2 548 671
Nuo ketverių iki penkerių metų	3 085 498	3 079 193
Ilgėsnis kaip penkeri metai	18 395 156	18 197 707
Iš viso	33 341 373	33 066 719

	Beprocentės paskolos	Paskolos su fiksuota palūkanų norma	Paskolos su kintama palūkanų norma
Paskolos grąžinimo terminas	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Per vienus metus	36 520	163 529	57 698
• Trumpalaikės paskolos	176		16 547
• Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	36 343	163 529	41 151
Nuo vieno iki penkerių metų	320 558	694 765	169 549
Po penkerių metų	89 257	2 462 424	804 087
Iš viso	446 335	3 320 718	1 031 334

Valstybės gautų paskolų iš užsienio kreditorių balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 4 798 387 tūkst. Eur.

Daugiau informacijos apie centrinės valdžios skolą pateikta 2025 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamajame rašte².

Nefinansiniai įsipareigojimai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 290 081 tūkst. Eur (2024 m. – 296 429 tūkst. Eur). Didžiausią kitų įsipareigojimų dalį sudarė:

– įsipareigojimai dėl karinių dalinių vystymo pagal viešojo ir privataus subjektų partnerystės sutartis – 71 194 tūkst. Eur;

– įsipareigojimai dėl pastatytų areštinės ir policijos komisariato pastatų – 31 020 tūkst. Eur;

– Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užregistruoti ilgalaikiai įsipareigojimai ir jų einamoji metų dalis siekia 94 128 tūkst. Eur. Didžiąją dalį sudaro ilgalaikės mokėtinės sumos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai užtikrinti pensijų priemonių mokėjimą;

– pagal 2022 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo Nr. XI-1470 pakeitimo įstatymas Nr. XVI-1705, kuriame reglamentuotas mokėtinės kompensacijos dydis už neteisėtai nusavintą turtą – 24 657 tūkst. Eur.

Vadovaujantis 2021 m. birželio 22 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. XIV-441 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo“, nuo 2021 m. lapkričio 1 d. Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą administruoja ir įstatyme numatytas funkcijas vykdo Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. D1-409 įgaliota Aplinkos projektų valdymo agentūra, kurios įsipareigojimai pagal sudarytas sutartis 2024 m. gruodžio 31 d. siekia 188 780 tūkst. Eur, o į apskaitą šie įsipareigojimai įtraukiami tik tada, kai darbai ar suteiktos paslaugos yra pilnai įvykdyti pagal sutarties sąlygas, ir tik tuomet pagal pateiktus dokumentus informacija užregistruojama apskaitoje bei atliekami mokėjimai.

3.11. Įsipareigojimai, atsirandantys iš finansinės nuomos (lizingo)

	Pagrindinės nuomos įmokos	Dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė
Finansinės nuomos paslaugos gavėjo įsipareigojimai	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Per vienerius metus	3 286	3 074
• Dabartinė finansinių nuomos įsipareigojimų vertė (einamųjų metų dalis)	X	3 064
• Dabartinė finansinių nuomos įsipareigojimų vertė (trumpalaikiai)	X	10
Nuo vienerių iki penkerių metų	6 530	5 960
Po penkerių metų	3 196	2 958

²2025 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamajame rašte: <https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/biudzetas/biudzeto-vykdymas/valstybes-biudzeto-vykdymo-duomenys-1/ataskaitu-rinkiniai/2025-m-ataskaitu-rinkinys/>

	Pagrindinės nuomos įmokos	Dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė
Finansinės nuomos paslaugos gavėjo įsipareigojimai	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Pagrindinių finansinės nuomos įmokų iš viso	13 012	X
• Palūkanos	-1 020	X
Dabartinė finansinės nuomos įsipareigojimų vertė	11 993	11 993

	2025 m. tūkst. Eur	2024 m. tūkst. Eur	Pokytis tūkst. Eur	Pokytis %
Ilgalaikiai finansinės nuomos įsipareigojimai				
Ilgalaikių finansinės nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	3 064	2 546	518	20%
Ilgalaikiai finansinės nuomos įsipareigojimai	8 919	2 931	5 987	204%
Iš viso	11 982	5 477	6 505	119%

2025 m. didžiąją dalį visų finansinės nuomos įsipareigojimų sudarė Lietuvos kariuomenės ir apskričių policijos komisariatų įsipareigojimai už turtą įsigytą pagal finansinės nuomos sutartis.

	2025 m. tūkst. Eur	2024 m. tūkst. Eur	Pokytis tūkst. Eur	Pokytis %
Būsimosios pagrindinės nuomos įmokos, kurias numatoma sumokėti pagal pasirašytas veiklos nuomos sutartis				
Per vienerius metus	10 851	14 202	-3 351	-24%
Nuo vienerių iki penkerių metų	29 521	33 466	-3 945	-12%
Po penkerių metų	24 647	26 487	-1 840	-7%
Iš viso	65 019	74 155	-9 136	-12%

Pagrindinę dalį nuomos įmokų, kurias viešojo sektoriaus subjektai numato sumokėti pagal pasirašytas veiklos nuomos sutartis, sudarė įmokos už pastatų, patalpų, transporto priemonių bei kompiuterinės įrangos nuomą.

	2025 m. tūkst. Eur	2024 m. tūkst. Eur	Pokytis tūkst. Eur	Pokytis %
Būsimosios pagrindinės nuomos įmokos, numatomos gauti pagal pasirašytas veiklos nuomos sutartis				
Per vienerius metus	4 528	3 564	964	27%
Nuo vienerių iki penkerių metų	7 074	5 698	1377	24%
Po penkerių metų	631	836	-205	-25%
Iš viso	12 234	10 098	2136	21%

Pagrindinę dalį nuomos įmokų, kurias viešojo sektoriaus subjektai numatė gauti pagal pasirašytas veiklos nuomos sutartis, sudarė įmokos už patalpų nuomą.

3.12. Atidėjiniai

	Įsigijimo savikaina (nediskontuota)	Diskontuota vertė
Atidėjinių panaudojimo laikas	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Per vienus metus	55 140	55 310
• Trumpalaikiai atidėjiniai	39 001	39 171

	Įsigijimo savikaina (nediskontuota)	Diskontuota vertė
Atidėjinių panaudojimo laikas	tūkst. Eur	tūkst. Eur
• Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis	16 139	16 139
Nuo vieno iki penkerių metų	650 255	610 569
Po penkerių metų	8 049 448	1 233 455
Iš viso	8 754 843	1 899 334

Detalesnė informacija apie atidėjinius pagal jų paskirtį pateikta šio aiškinamojo rašto 10 ir 22 prieduose.

Didžiausią dalį atidėjinių 2025 m. sudarė suformuoti atidėjiniai Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo uždarymui ir atidėjiniai dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje esamo panaudoto branduolinio kuro ir ilgalaikių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo (toliau – giluminio atliekyno įrengimo), iš Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos (toliau – MRAS) į Ignalinos atominę elektrinę atgabentų atliekų sutvarkymo, užregistruoti Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos finansiniame ataskaitų rinkinyje. Registruoti atidėjiniai siekia 1 825 500 tūkst. Eur, kurių 592 282 tūkst. Eur panaudojimo laikas nuo 1 iki 5 m., 1 233 218 tūkst. Eur virš 5 m.

Energetikos ministro 2020 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 1-248 patvirtintas galutinis Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo planas (toliau – Galutinis planas), pagal kurį planuojama atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbus užbaigti 2038 m., o prognozuojama uždarymo darbų kaina sudaro 3 327 700 tūkst. Eur. Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo veikla finansuojama iš Europos Sąjungos šaltinių, Lietuvos Respublikos šaltinių (Ignalinos fondo, Ignalinos programos bendrojo finansavimo lėšų), Ignalinos atominės elektrinės nuosavų lėšų ir kitų teisėtų šaltinių. Iki 2025 m. pabaigos faktiškai panaudota 1 679 918 tūkst. Eur lėšų. Likusi 1 647 800 tūkst. Eur planuojama suma buvo išskaidyta pagal finansavimo šaltinius. Iš valstybės biudžeto numatoma finansuoti 889 300 tūkst. Eur.

Atsižvelgdama į 4 protokolo prie Stojimo Akto nuostatas, Lietuva sieks gauti adekvačią Europos Sąjungos finansinę paramą eksploatavimo nutraukimo darbams finansuoti ateinančiais finansiniais laikotarpiais.

Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo metu susidariusių ilgalaikių atliekų tinkamam apdorojimui ir saugojimui užtikrinti Ignalinos atominę elektrinę vykdo eksploatavimo nutraukimo projektus, nurodytus Galutiniame plane, ir finansuojamus Tarptautinio Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondo, Ignalinos programos, valstybės biudžeto ir Ignalinos atominės elektrinės lėšomis. Iki 2025 m. pabaigos faktiškai panaudota 5 584 tūkst. Eur. Likusi 7 080 000 tūkst. Eur planuojama suma buvo išskaidyta pagal finansavimo šaltinius.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo 10 straipsniu ir Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. IX-912, 2024 m. gruodžio 31 d., giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti Rezerviniame (stabilizavimo) fonde buvo sukaupia 119,48 mln. Eur ir numatoma toliau kaupti. Planuojama finansuoti iš valstybės biudžeto atitinkamų programų lėšų iki 2030 m. Nuo 2031 m. dėl lėšų skyrimo giluminio atliekyno projekto įgyvendinimui planuojama kreiptis į Rezervinio fondo valdytoją.

Iki 2025 m. pabaigos iš MRAS į Ignalinos atominės elektrinės teritoriją buvo atvežtos visos radioaktyviosios atliekos, bendras per visą MRAS eksploatavimo nutraukimo laikotarpį atvežtas kiekis sudaro 1576,93 m³ radioaktyviųjų atliekų. Parengtas ir su VATESI derinamas radioaktyviųjų atliekų tvarkymo strategijos projektas numato, kad, remiantis 2025 m. tarifais ir jų 10 proc. metinio augimo prielaida iki 2030 m., bendras lėšų poreikis suformuotas kaip 26,8 mln. Eur atidėjins (galintis keistis po charakterizavimo), o bendras atidėjins siekia 7 905,2 mln. Eur.

Ilgalaikiai atidėjiniai diskontuojami iki dabartinės jų vertės. Taikoma diskonto norma – Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje skelbiamų vidaus rinkoje išleistų VVP vidutinių

svertinių pelningumų (pagal likutinę trukmę) atitinkamo laikotarpio obligacijų palūkanų norma. Esant neigiamai palūkanų normai, ilgalaikio įsipareigojimo amortizuota savikaina prilyginama jo įsigijimo savikainai.

3.13. Trumpalaikės mokėtinos sumos

Informacija apie trumpalaikes mokėtinas sumas pateikta aiškinamojo rašto 16 priede. 2025 m. trumpalaikių įsipareigojimų suma didėjo 20 proc. iki 1 915 264 tūkst. Eur.

Tiekėjams mokėtinos sumos padidėjo 45 proc. ir 2025 m. gruodžio 31 d. siekė 160 611 tūkst. Eur. Pokyčiui daugiausiai įtakos turėjo 12 066 tūkst. Eur didesni nei praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje registruoti įsipareigojimai tiekėjams Infrastruktūros valdymo agentūros apskaitoje.

Mokėtinos subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos padidėjo nuo 4 445 tūkst. Eur 2024 m. gruodžio 31 d. iki 42 641 tūkst. Eur 2025 m. gruodžio 31 d. Pokyčiui daugiausiai įtakos turėjo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos priskaičiuotos mokėtinos sumos paramos gavėjams, kurioms dar nepateiktos paraiškos finansavimo sumoms gauti.

3.14. Finansavimo sumos, finansinė ir nefinansinė parama

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Finansavimo sumų šaltinis	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Finansavimo sumos iš savivaldybių biudžetų	56 512	55 935	577	1%
Finansavimo sumos iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų	8 365 871	8 097 290	268 581	3%
Finansavimo sumos iš kitų šaltinių	682 509	762 679	-80 169	-11%
Iš viso	9 104 892	8 915 903	188 989	2%

Detalesnė informacija apie valstybės finansavimo sumas pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikta šio aiškinamojo rašto 11 priede.

	Pinigais	Turtas, išskyrus pinigus	Paslaugomis	Turto panauda	Iš viso
Gauta parama pagal paramos teikėją	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Lietuvos Respublikos juridiniai asmenys	3 952	3 636	222	35	7 845
Užsienio valstybių juridiniai asmenys	421	51 077	3	-	51 502
Fiziniai asmenys	490	66	-	-	555
Gyventojai, skyrę gyventojų pajamų mokesčio dalį	12	-	-	-	12
Anonimiškai	49	75	-	-	124
Gauta iš paramos lėšų įgyto turto	6	103	-	-	109
Iš viso	4 929	54 957	226	35	60 146

2025 m., palyginti su praėjusiu laikotarpiu, gautos finansinės ir nefinansinės paramos vertė padidėjo 37 proc. (2024 m. – 43 980 tūkst. Eur). Daugiausia paramos gauta iš užsienio valstybių juridinių asmenų (86 proc.), kuri, palyginti su 2024 m., padidėjo 45 proc. Kaip ir praėjusį laikotarpį, didžioji dalis paramos gauta turtu – 91 proc.

Paramos rūšis	Gautos paramos likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Gauta	Pergrupuota į kitą paramos rūšį	Sunaudota subjekto veikloje	Perduota ne viešojo sektoriaus subjektams	Kiti pokyčiai	Paramos likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Pinigais	8 821	4 929	-891	-3 827	-	-12	9 020
Turtu, išskyrus pinigus	145 778	54 957	751	-19 808	-	-119	181 559
Paslaugomis	177	226	323	-602	-	-	124
Turto panauda	3 440	35	-	-58	-	-	3 417
Iš viso	158 215	60 146	184	-24 295	-	-131	194 119

3.15. Grynasis turtas

	2025 m. tūkst. Eur	2024 m. tūkst. Eur	Pokytis tūkst. Eur	Pokytis %
Grynasis turtas				
Tikrosios vertės rezervas	2 554 120	2 434 628	119 493	5%
Kiti rezervai	991 478	1 525 928	-534 451	-35%
Nuosavybės metodo įtaka	1 681 426	1 278 486	402 941	32%
Sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką	-5 420 212	-3 193 427	-2 226 785	70%
Iš viso	-193 188	2 045 615	-2 238 803	-109%

Ženklių valstybės grynojo turto vertės sumažėjimą lėmė kitų rezervų sumažėjimas ir ataskaitinių metų pagrindinės veiklos deficitas. Reikšmingą pagrindinės veiklos sąnaudų dalį sudarė viešojo sektoriaus subjektų, nepriklausančių valstybės grupei, finansavimas valstybės biudžeto lėšomis – 9 424 690 tūkst. Eur, iš kurių Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administruojamam išteklių fondui perdavė valstybės biudžeto lėšų už 4 137 484 tūkst. Eur, kurios skirtos valstybės biudžeto išmokoms mokėti, valstybinio socialinio draudimo bendrosios pensijos dalies finansavimui, vienkartinių išmokų apdraustajam mirus finansavimui bei nurašytoms pensijų kaupiamųjų fondų įmokoms kompensuoti.

Kitų rezervų sumažėjimą lėmė 2025 m. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos apskaitoje registruoto viso mineralinių išteklių kiekio vertės pasikeitimas, palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu (plačiau 3.4 pastaboje „Mineraliniai ištekliai“).

Nuosavybės metodo įtaka padidėjo dėl ataskaitinio laikotarpio nuosavybės metodo įtakos rezultato (355 383 tūkst. Eur), kuris parodo valstybės kontroliuojamų ir asocijuotųjų ne viešojo sektoriaus subjektų ataskaitinio laikotarpio rezultatą, tenkantį valstybei. Nuosavybės metodo įtakos likučiui įtakos turėjo dalininkų (nuosavo) kapitalo padidėjimas (plačiau 3.20 pastaboje).

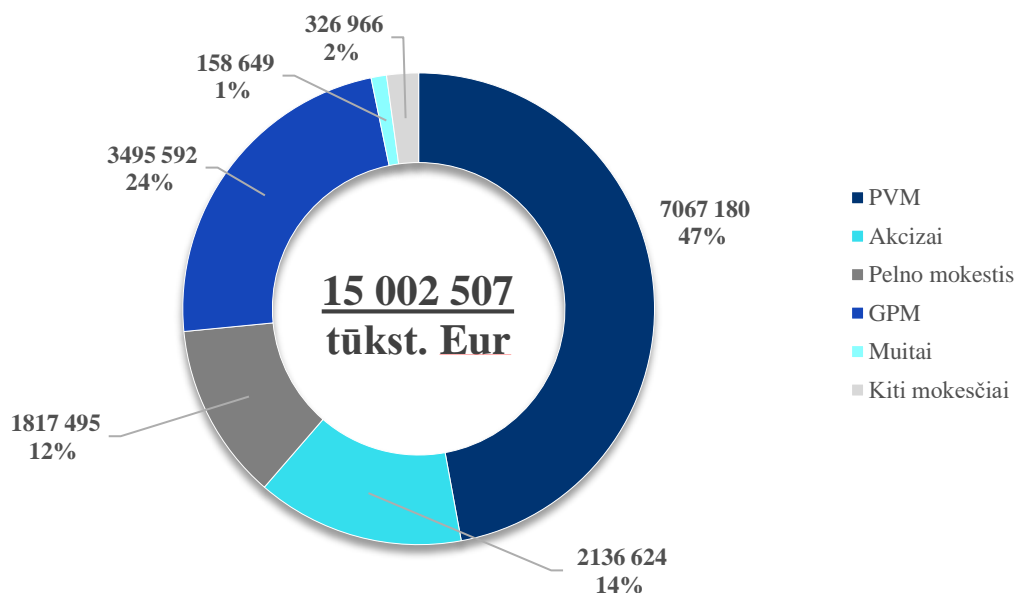
3.16. Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos

	2025 m. tūkst. Eur	2024 m. tūkst. Eur	Pokytis tūkst. Eur	Pokytis %
Mokesčių pajamos				
Pajamų ir pelno mokesčių pajamos	5 313 087	4 834 770	478 317	10%
Turto mokesčių pajamos	18 132	15 596	2 536	16%
Prekių ir paslaugų mokesčių pajamos	9 356 005	8 595 625	760 380	9%
Tarptautinės prekybos ir sandorių mokesčių pajamos	158 649	120 256	38 393	32%
Kitų mokesčių pajamos	156 633	346 691	-190 057	-55%

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Mokesčių pajamos	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Iš viso	15 002 507	13 912 938	1 089 569	8%

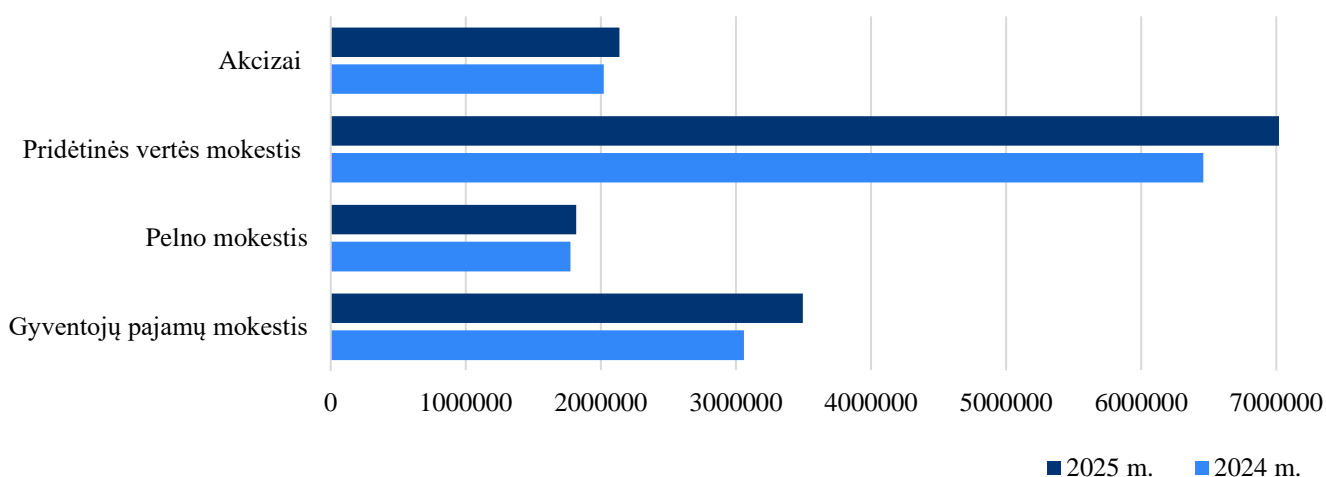
2025 m. daugiausiai mokesčių pajamų buvo surinkta iš pridėtinės vertės, gyventojų pajamų, akcizų ir pelno mokesčio. Šie mokesčiai sudarė 97 proc. visų mokesčių pajamų.

2025 m. mokesčių pajamų pasiskirstymas pagal mokesčius (tūkst. Eur)

2025 m. mokesčių pajamos padidėjo 8 proc. Didžiausią įtaką pokyčiui turėjo išaugusios pridėtinės vertės mokesčio (9 proc.), gyventojų pajamų mokesčio (14 proc.) ir akcizų pajamos (6 proc.).

Didžiausių pajamų sumų pagal mokesčius palyginimas 2025 – 2024 m. (tūkst. Eur)

Detalesnė informacija apie 2025 m. mokesčių pajamas pagal atskirus mokesčius pateikta 18 priede.

Valstybės socialinių įmokų pajamos padidėjo 37 proc. ir sudarė 5 815 tūkst. Eur. Ataskaitiniais metais Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojamos socialinių įmokų pajamos išliko neigiamos ir

siekė 13 tūkst. Eur dėl anstesniais laikotarpiais nurašytų įmokų, kurios 2025 m. buvo išieškotos ir sumokėtos.

3.17. Pagrindinės veiklos kitos pajamos ir kitos veiklos pajamos

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Pagrindinės veiklos kitos pajamos	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Pajamos iš rinkliavų	88 103	74 417	13 686	18%
Suteiktų paslaugų pajamos	1 938 633	1 773 884	164 750	9%
Kitos	326 848	288 660	38 188	13%
Pervestinos į biudžetą pagrindinės veiklos kitos pajamos	-8	-7	-1	21%
Iš viso	2 353 575	2 136 954	216 622	10%

69 proc. visų pagrindinės veiklos kitų pajamų uždirbo įstaigos, esančios Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijos grupėje. Pagrindinę dalį šių pajamų sudarė ligoninių pajamos iš asmens sveikatos priežiūros suteiktų paslaugų, t.y. pajamos iš teritorinių ligonių kasų už asmens sveikatos priežiūros paslaugas, reabilitacijos paslaugas, ligų profilaktikos ir kontrolės veiklą, mokslinius tyrimus medicinos srityje ir kitas panašaus pobūdžio paslaugas.

Didžiausią dalį kitų pajamų (47 proc.) sudarė kelių naudotojų mokesčio, transporto priemonių mokesčio, konsulinio mokesčio, žyminio mokesčio, mokestis už pramoninės nuosavybės objektų registravimą ir kitos neišvardintos pajamos, registruotos Valstybės išdo apskaitoje.

2025 m. kitos veiklos pajamos buvo 363 708 tūkst. Eur, iš kurių didžiausią dalį (36 proc.) sudarė pajamos iš atsargų pardavimo – 131 135 tūkst. Eur (2024 m. – 111 346 tūkst. Eur). Kitos veiklos sąnaudos padidėjo 17 proc. ir siekė 71 202 tūkst. Eur. Detalesnė informacija apie kitos veiklos pajamų ir sąnaudų pokyčius pateikta 19 priede.

Turto ir paslaugų pajamų suma, gauta iš mainų sandorių, sudarė 285 tūkst. Eur. Sveikatos priežiūros įstaigų, kurios yra viešojo sektoriaus subjektai, suteiktų virš sutartinių paslaugų, viršijančių teritorinės ligonių kasos ir sveikatos priežiūros viešųjų įstaigų sutartyse nustatytas paslaugų apimtis, vertė sudarė 570 tūkst. Eur.

3.18. Pagrindinės veiklos sąnaudos ir pinigų srautai pagal segmentus

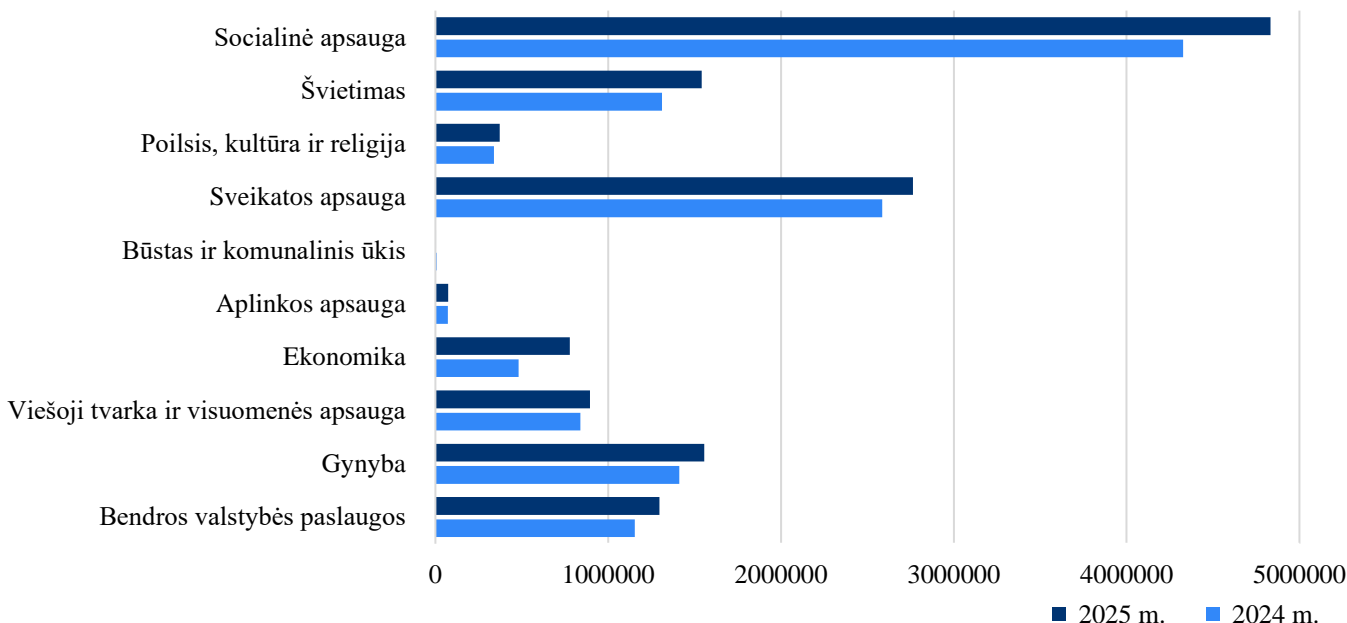
2025 m. pagrindinės veiklos sąnaudos sudarė 22 050 403 tūkst. Eur. Didžiausia jų dalis (52 proc.) buvo finansavimo sąnaudos – 11 502 097 tūkst. Eur (2024 m. – 34 606 604 tūkst. Eur). Ženklių šių sąnaudų pokytį, palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, lėmė 2024 m. pateiktų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ir žemės tikrosios vertės rezervo, susijusio su Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos patikėjimo teise valdomų valstybinės žemės sklypų ar žemės sklypais nesuformuotų valstybinės žemės plotų perdavimu savivaldybėms valdyti patikėjimo teise, perdavimu savivaldybėms.

Viešojo sektoriaus subjektų darbo užmokesčio sąnaudos, įskaitant socialinio draudimo įmokas, sudarė 5 259 715 tūkst. Eur arba 24 proc. pagrindinės veiklos sąnaudų ir buvo 482 402 tūkst. Eur daugiau nei 2024 m. Daugiausiai darbo užmokesčio sąnaudų teko sveikatos apsaugos (28 proc.), švietimo (21 proc.), gynybos (17 proc.) bei viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos (14 proc.) funkcijoms. Detali informacija apie darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas pateikta aiškinamojo rašto 21 priede.

Socialinių išmokų sąnaudos sudarė 1 456 056 tūkst. Eur, iš kurių 1 018 805 tūkst. Eur Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos apskaitoje registruotos išlaidų sumos, skirtos valstybės biudžeto įmokoms į Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą už valstybės lėšomis draudžiamų asmenų sveikatos priežiūros paslaugas.

Pagrindinės veiklos išmokos 2025 m. siekė 14 109 901 tūkst. Eur ir, palyginti su 2024 m., padidėjo 13 proc.

Pagrindinės veiklos pinigų srautai pagal segmentus (tūkst. Eur)

2025 m. viešojo sektoriaus subjektų darbo užmokesčiui, įskaitant socialinio draudimo įmokas, finansuoti buvo išleista didžioji dalis lėšų – 5 105 966 tūkst. Eur arba 36 proc. visų pagrindinės veiklos išmokų, kurios buvo 11 proc. didesnės nei 2024 m. 26 proc. visų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išmokų teko sveikatos apsaugos, 21 proc. – švietimo, 14 proc. – gynybos funkcijoms vykdyti.

Socialinės išmokos sudarė 2 166 338 tūkst. Eur, t. y. 5 proc. daugiau nei 2024 m., iš kurių didžiąją dalį lėšų išmokėjo socialinės apsaugos (51 proc.) ir sveikatos apsaugos (47 proc.) funkcijas vykdančios viešojo sektoriaus subjektai.

2025 m. 23 proc. išaugo skolos aptarnavimo išlaidos, susidedančios iš sumokėtų palūkanų vidaus ir užsienio kreditoriams, ir siekė 4 proc. visų pagrindinės veiklos išmokų (550 446 tūkst. Eur).

Šio aiškinamojo rašto 13 priede pateikiama informacija apie 2025 m. valstybės naudotus išteklius pagal valstybės atliekamas funkcijas.

3.19. Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Finansinės ir investicinės veikla	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos	587 584	518 632	68 952	13%
• Pelnas dėl valiutos kurso pasikeitimo	7 032	7 079	-16	0%
• Baudų ir delspinigių pajamos	63 871	73 303	-9 432	-13%
• Palūkanų pajamos	167 851	207 229	-39 377	-19%
• Dividendai	322 594	202 459	120 135	59%
• Kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos	33 737	34 362	-626	-2%
• Pervestinos finansinės ir investicinės veiklos pajamos	-7 501	-5 771	-1 731	30%
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	-745 713	3 622 562	-4 368 275	-121%
• Nuostolis dėl valiutos kurso pasikeitimo	-12 739	-8 377	-4 362	52%
• Baudų ir delspinigių sąnaudos	-26 138	-21 476	-4 662	22%

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Finansinės ir investicinės veikla	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
• Palūkanų sąnaudos	-709 636	-545 961	-163 676	30%
• Kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	2 801	4 198 376	-4 195 574	-100%
Iš viso	-158 128	4 141 194	-4 299 322	-104%

2025 m. į valstybės išdą pervesta dividendų suma buvo 322 405 tūkst. Eur, iš kurių 130 036 tūkst. Eur – Lietuvos banko pelno įmoka, 161 357 tūkst. Eur – dividendai, 31 012 tūkst. Eur – kitos pelno įmokos.

Kitų finansinės ir investicinės veiklos pajamų didžiąją dalį sudarė rizikos kapitalo priemonių teigiami investicijų vertės pokyčiai.

534 801 tūkst. Eur arba 75 proc. visų palūkanų sąnaudų sudarė užsienio palūkanų sąnaudos.

Didžiausią įtaką kitų finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų sumažėjimui turėjo 2024 m. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos užregistruotos teigiamos kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos 4 282 704 tūkst. Eur dėl apskaičiuoto Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo uždarymo, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo, iš Maišiagalos į Ignalinos atominę elektrinę atgabentų atliekų sutvarkymo atidėjinių amortizuotos savikainos pokyčio.

Bendras valiutos kurso poveikis veiklos rezultatams buvo neigiamas ir sudarė 5 707 tūkst. Eur.

3.20. Nuosavybės metodo įtaka

Ataskaitinio laikotarpio nuosavybės metodo įtakos rezultatas parodo valstybės kontroliuojamų ir asocijuotųjų ne viešojo sektoriaus subjektų ataskaitinio laikotarpio rezultatą, tenkantį valstybei. 2025 m. nuosavybės metodo įtaka valstybės veiklos rezultatų ataskaitoje buvo teigiama ir siekė 355 383 tūkst. Eur (2024 m. – 334 264 tūkst. Eur), iš jų Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 141 987 tūkst. Eur.

Per 2025 m. bendra nuosavybės metodo įtaka padidėjo 32 proc. ir paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną buvo 1 681 426 tūkst. Eur (2024 m. – 1 278 486 tūkst. Eur). Nuosavybės metodo įtakos pasikeitimas rodo investicijų į ne viešojo sektoriaus subjektus vertės pokytį ir lygus valstybei tenkančių kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų nuosavo kapitalo daliai, atėmus investicijų į tą subjektą įsigijimo savikainą.

Nuosavybės metodo įtaka dalininkų kapitele padidėjo 47 558 tūkst. Eur, iš jų Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos dalis padidėjo 155 304 tūkst. Eur. Šį pokytį lėmė 246 564 tūkst. Eur padidėjimas dėl centralizuotai valdomo turto perkainojimo, kai Turto bankas pradėjo taikyti tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, ir 91 260 tūkst. Eur sumažėjimas dėl valdomų subjektų grynojo turto pokyčių. Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijos dalis sumažėjo 72 689 tūkst. Eur dėl kontroliuojamųjų subjektų grynojo turto pokyčių, susijusių su dividendų paskirstymu bei kitų rezervų pasikeitimais.

Valstybės kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų nuosavas kapitalas, pateiktas jungtinėje finansinės būklės ataskaitoje (4, 5 priedai).

3.21. Suteiktos garantijos dėl paskolų

Aiškinamojo rašto 14 priede pateiktos valstybės suteiktos garantijos dėl paskolų, t. y. netiesioginiai valstybės turtiniai įsipareigojimai grąžinti visą paskolos sumą ar jos dalį vidaus arba užsienio kreditoriams už skolininkus, kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, jeigu šie neįvykdo paskolos sutartyje arba kituose įpareigojamuosiuose skolos dokumentuose numatytų įsipareigojimų arba įvykdo juos ne visus. Valstybės netiesioginiai įsipareigojimai dėl paskolų su valstybės garantija skaičiuojami nominaliąja verte, o jų likutis užsienio valiuta perskaičiuojamas iš užsienio valiutų, kuriomis buvo priimi įsipareigojimai, į eurus, taikant Lietuvos banko paskelbtą paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos oficialų euro ir užsienio valiutų kursą.

2025 m. pabaigoje ūkio subjektų negražintų valstybės garantuojamų paskolų likutis, įskaitant ir paskolas, gautas su garantijų institucijų garantijomis, sudarė 986 756 tūkst. Eur (2024 m. – 1 078 030 tūkst. Eur). Per ataskaitinį laikotarpį buvo suteikta 79 318 tūkst. Eur valstybės garantuojamų paskolų.

Aiškinamojo rašto 14 priede taip pat įtraukti garantijų institucijos UAB „ILTE“ įsipareigojimai dėl išduotų garantijų, kurios pagal Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo nuostatas yra prilyginamos valstybės garantijoms.

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Įsipareigojimai dėl išduotų garantijų	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
UAB „ILTE“	272 714	347 491	-74 777	-22%
AB „KN Energies“	308 862	321 029	-12 167	-4%
Lietuvos mokslo ir studijų institucijų studentai	112 103	104 299	7 804	7%

Siekdama padėti vidutinėms ir didelėms įmonėms, veikiančioms Lietuvoje, paveiktoje COVID-19 protrūkio, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nusprendė įsteigti KŪB „Pagalbos verslui fondas“, kurį sudaro Vyriausybės įnašas ir galimi tarptautinių institucijų ir privačių investuotojų įnašai. Fondui įgyvendinti buvo įsteigtos dvi bendrovės – viena iš jų UAB „Valstybės investicinis kapitalas“, kurios suteiktų valstybės garantijų likutis 2025 m. pabaigoje siekė 50 000 tūkst. Eur užtikrinant įmonės įsipareigojimus pagal išleidžiamas obligacijas.

Lietuvos Respublikos valstybės garantijos suteiktos pagal 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo, 2024 m. pabaigoje sudarė 83 954 tūkst. Eur.

Visa valstybės garantuojama skola, įtraukiant ir Lietuvos Respublikos įsipareigojimus dėl suteiktų garantijų tarptautinėms finansų institucijoms pagal atskiras Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuotas sutartis, priskiriama prie neapibrėžtųjų įsipareigojimų.

3.22. Neapibrėžtasis turtas ir neapibrėžtieji įsipareigojimai

2025 m. gruodžio 31 d. neapibrėžtojo turto grupėje gautinos sumos siekė 1 582 997 tūkst. Eur (2024 m. – 1 349 099 tūkst. Eur), kitas turtas – 9 916 tūkst. Eur (2024 m. – 6 928 tūkst. Eur). Didžiausia neapibrėžtojo turto suma buvo registruota Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo nebalansinėse sąskaitose (1 562 090 tūkst. Eur), kurią sudarė gautinos sumos pagal Lietuvos Respublikos ar kitų šalių pateiktus vykdomuosius dokumentus bei Lietuvos Respublikos institucijų vykdomuosius dokumentus, gautinos Pridėtinės vertės mokesčio įmokos, skirtos Lietuvai kaip vartojimo valstybei priklausantis PVM (pagal specialią telekomunikacijų, radijo ir televizijos transliavimo ir/arba elektroniniu būdu teikiamų paslaugų apmokestinimo schemą (MOSS) bei sistemą, palengvinančią mokesčių PVM prievolių vykdymą ūkio subjektams, parduodantiems neapmokestinamiesiems asmenims tam tikras prekes ar paslaugas, už kurias PVM turėtų būti sumokėtas kitoje valstybėje narėje tais atvejais, kai veikla apima daugiau nei vienos ES valstybės narės teritoriją (OSS)). Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondas tikimybę gauti šią sumą vertina kaip mažai tikėtiną (iki 10 proc.), turto gavimo laikas neapibrėžtas ir priklauso nuo teismų sprendimų.

Neapibrėžtojo turto grupė	Neapibrėžtojo turto pobūdis	Neapibrėžtojo turto suma	Gautino turto gavimo laiko neapibrėžtumo požymiai	Turto gavimo tikimybė
Gautinos sumos	Gautinos sumos pagal vykdomuosius dokumentus, laimėjus išskeltas bylas, numatomos išieškoti sumos (žalos atlyginimas, baudos)	1 582 997	Daugeliu atvejų negalima patikimai nustatyti, neapibrėžta	maža

Neapibrėžtojo turto grupė	Neapibrėžtojo turto pobūdis	Neapibrėžtojo turto suma	Gautino turto gavimo laiko neapibrėžtumo požymiai	Turto gavimo tikimybė
Kitas turtas	Daiktiniai įrodymai, turtas, kuris neturi savininko ar savininkas nežinomas	9 916	Neapibrėžta	maža
Iš viso		1 592 913		

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje neapibrėžtieji įsipareigojimai sudarė 5 062 118 tūkst. Eur (2024 m. – 5 554 533 tūkst. Eur). Didžiausias neapibrėžtųjų įsipareigojimų sumas parodė Finansų ministerija dėl įsipareigojimų tarptautinėms organizacijoms ir kitų neapibrėžtųjų įsipareigojimų (3 341 875 tūkst. Eur), Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondas dėl sukauptos pervestinos sumos pagal pateiktus vykdomuosius dokumentus, įsipareigojimai vartojimo valstybėms (MOSS/OSS) pervesti surinktas PVM įmokas (1 049 347 tūkst. Eur), Valstybės išdas – 424 133 tūkst. Eur kaip suteiktas valstybės garantijas dėl paskolų. Detalesnė informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus pateikta aiškinamojo rašto 23 priede.

Bendras ginčų, dėl kurių suformuoti atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ar neapibrėžtasis turtas, pobūdis buvo galimos ūkio subjektų išlaidų kompensacijos, turtiniai reikalavimai, turtinės ir neturtinės žalos atlyginimas, kitų netesybų prisiteisimas bei kitos mokėtinos sumos, susijusios su teisiniais procesais, neaiškiais teismų sprendimų priėmimo terminais dėl mokėtinų sumų, susijusių su sutartinių įsipareigojimų vykdymu.

3.23. Finansinės rizikos valdymas

Vyriausybės valstybės vardu prisiimtų skolinių įsipareigojimų ir valstybės piniginių išteklių rizikos valdymas apima valiutų kursų kitimo, palūkanų normų kitimo, kredito, likvidumo (refinansavimo) ir veiklos rizikos valdymą.

2025 m. Vyriausybė laikėsi visų teisės aktuose nustatytų skolinimosi ir skolos limitų. Refinansavimo ir palūkanų normų kitimo rizikai valdyti Lietuvos Stabilumo programoje numatytas trumpalaikės skolos limitas – 25 proc. viso skolos portfelio, o skolos už kintamas palūkanų normas limitas – 10 proc. viso skolos portfelio. Pagrindiniai rodikliai, nusakantys valiutų kursų kitimo riziką, yra skolos portfelio dalis tomis valiutomis, kurių kursas nėra fiksuotas euro atžvilgiu, bei tikėtinas valiutų kursų svyravimas per atitinkamą laikotarpį ateityje. Valdant kredito riziką, susijusią su išvestinių finansinių priemonių sandoriais, atskirais atvejais sudaromi finansinio užstato apsikaitimo, susieto su išvestinių finansinių priemonių esamąja verte, susitarimai. Palūkanų normos rizikai valdyti sudaromi palūkanų normų apsikaitimo sandoriai. Pagal tokį sandorį sutariama apsikaitinti palūkanų normomis, kai viena šalis moka fiksuotas palūkanas, o kita - kintamas. Užsienio rinkose išplatintus Lietuvos Vyriausybės vertybinius popierius, denominuotus JAV doleriais, yra sudaromi valiutų palūkanų normų apsikaitimo sandoriai, kuriais siekiama išvengti valiutos kurso svyravimo rizikos.

Finansinis turtas užsienio valiuta (tūkst. Eur)	Balansinė vertė, tūkst. Eur		Balansinė vertė, tūkst. valiuta		Valiuta (kodas)
	2025 m.	2024 m.	2025 m.	2024 m.	
Ilgalaikės paskolos	384 986	113 087	-	-	EUR
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	1 337 770	692 325	-	-	EUR
Trumpalaikės paskolos	26 977	13 838	-	-	EUR
Trumpalaikės investicijos	841		989		USD
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	807 920	1 650 576	-	-	EUR
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	22 495	7 128	26 447	7445	USD
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	8	8	97	97	NOK
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	7	7	11	11	Kita

	Balansinė vertė, tūkst. Eur		Balansinė vertė, tūkst. valiuta		Valiuta (kodas)
Finansinis turtas užsienio valiuta (tūkst. Eur)	2025 m.	2024 m.	2025 m.	2024 m.	
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	4 147 885	1 468 875	-	-	EUR
Iš viso	6 728 889	3 945 845	X	X	X

Įvertinus išvestines finansines priemones, panaudotas apsidrausti nuo valiutų kursų kitimo rizikos, visa skola valstybės vardu 2025 m. buvo denominuota eurai.

	2025 m.	2024 m.	Pokytis	Pokytis
Įsipareigojimų dalis valiuta	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	%
Eurai	36 555 499	32 373 542	4 181 957	13%
JAV doleriais	1 250	1 137	113	10%
Kitomis valiutomis	271	375	-104	-28%
Iš viso	36 557 020	32 375 055	4 181 966	13%

Daugiau informacijos apie finansinės rizikos valdymą pateikta fiskaliniame struktūriniame plane³.

3.24. Koncesijos ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartys

Informacija apie koncesijos ir valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis (toliau – VPSP), sudarytas ir galiojusias iki 2026 m. sausio 1 d., pateikta 24 priede. Per ataskaitinį laikotarpį centrinės valdžios institucijų buvo įgyvendinama 11 VPSP sutarčių, sudarytų per praėjusius ataskaitinius laikotarpius, iš kurių 3 koncesijos sutartys, 8 – valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartys. Per ataskaitinį laikotarpį naujų sutarčių sudaryta nebuvo, viena koncesijos sutartis buvo nutraukta.

3.25. Poataskaitiniai įvykiai

Nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos iki 2026 m. kovo 31 d. įvyko šie poataskaitiniai įvykiai:

- 2026 m. sausio – kovo mėn. išplatinta ilgalaikių ir trumpalaikių Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių vidaus ir užsienio rinkose už 3 187 941 tūkst. Eur sumą nominalia verte, iš to skaičiaus taupymo lakštų (gynybos obligacijų) – už 112 641 tūkst. Eur sumą nominalia verte.
- 2026 m. sausio – kovo mėn. išpirkta vidaus ir užsienio rinkose išleistų Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių už 367 721 tūkst. Eur, iš to skaičiaus taupymo lakštų (gynybos obligacijų) – už 7 721 tūkst. Eur sumą nominalia verte.
- 2026 m. sausio – kovo mėnesį gauta 360 462 tūkst. Eur užsienio paskola iš Europos Komisijos.
- 2026 m. sausio – kovo mėn. grąžinta 41 542 tūkst. Eur užsienio paskolų, iš jų 3 704 tūkst. Eur Šiaurės investicijų bankui, 14 049 tūkst. Eur Europos Tarybos vystymo bankui, 23 789 tūkst. Eur Europos investicijų bankui.
- 2026 m. sausio – kovo mėn. iš Valstybės išdo lėšų padėta naujų indėlių už 550 000 tūkst. Eur.
- 2026 m. sausio – kovo mėn. į Valstybės išdą grįžo anksčiau padėtų indėlių už 150 000 tūkst. Eur.
- 2026 m. sausio – kovo mėn. UAB Pasvalio vandenys suteikta 600 tūkst. Eur paskola.
- 2026 m. sausio – kovo mėn. grąžinta perskolintų paskolų už 917 tūkst. Eur, iš jų daugiausiai grąžino AB Kauno energija – 132 tūkst. Eur, Elektrėnų savivaldybė – 101 tūkst. Eur, UAB Dzūkijos vandenys – 74 tūkst. Eur, UAB Telšių vandenys – 66 tūkst. Eur.
- 2026 m. sausio – kovo mėn. valstybės garantijų dėl paskolų suteikta už 6 581 tūkst. Eur.
- 2026 m. sausio – kovo mėn. grąžinta paskolų, dėl kurių suteiktos valstybės garantijos, už 10 285 tūkst. Eur.

³ Fiskalinis struktūrinis planas: <https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/fiskaline-politika/stabilumo-programa-1/>

11. 2026 m. sausio 8 d. grąžinta 300 000 tūkst. Eur trumpalaikė finansinė suma, gauta iš Rezervinio (stabilizavimo) fondo, skirta valstybės turtiniams įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola, vykdyti (grąžintinai).

3.26. Apskaitos politika ir klaidų taisymas

Esminės praėjusių laikotarpių apskaitos klaidos 2025 m. buvo taisomos apskaitos klaidų taisymo sąskaitose ir veiklos rezultatų ataskaitoje parodomos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. 2025 m. apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka buvo teigiama ir sudarė 4 178 174 tūkst. Eur. (2024 m. buvo teigiama ir sudarė 444 558 tūkst. Eur).

Viešojo sektoriaus subjektai taisė ilgalaikio turto tikrosios vertės rezervą, buvo tvarkomos finansavimo sumos iš kitų šaltinių, atliekami finansavimo sumų iš valstybės biudžeto praėjusio ataskaitinio laikotarpio klaidų taisymai pagal viešojo sektoriaus subjektų pateiktus duomenis, atstatomos ankstesniais metais koreguotos klaidų taisymo sumos.

Didžiausią teigiamą įtaką turėjo ataskaitiniais metais tikslintos Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2024 m. neteisingai užregistruotos žemės nuvertėjimo sąnaudos (4 207 565 tūkst. Eur) ir 2025 m. pirmą kartą apskaitoje registruota laisvoje valstybinėje žemėje esančių miškų medynų vertė (334 947 tūkst. Eur.).

3.27. Informacija apie valstybės kontroliuojamų pelno siekiančių subjektų finansinius duomenis

Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatos, kurios įsigaliojo 2026 m. sausio 1 d., numato, kad valstybės kontroliuojami pelno siekiantys subjektai⁴ ir savivaldybės kontroliuojami pelno siekiantys subjektai⁵, priskiriami valdžios sektoriui, turės pateikti savo 2026 m. finansinių ataskaitų duomenis į Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą, tam, kad būtų sudaryti visą valdžios sektorių apimantys ataskaitų rinkiniai – valstybės metinis finansinių ataskaitų rinkinys ir nacionalinis metinis ataskaitų rinkinys.

2025 m. informacija apie valstybės kontroliuojamų pelno siekiančių subjektų finansinius duomenis atskleidžiama valstybės metinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte.

Atsižvelgiant į tai, kad valstybės kontroliuojami pelno siekiantys subjektai rengdami finansines ataskaitas taiko nevienodų teisės aktų reikalavimus, teikiama apibendrinta informacija apie 19 centrinės valdžios sektoriui priklausančių subjektų turtą, įsipareigojimus ir dotacijas, nuosavą kapitalą, pajamas, sąnaudas, pelno mokestį ir grynąjį pelną (nuostolius).

	2025 m.	2024 m.
Finansiniai duomenys (tūkst. Eur)	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Turtas	2 132 756	2 147 569
Įsipareigojimai ir dotacijos	729 484	755 637
Nuosavas kapitalas	1 403 272	1 391 932
Pajamos	354 577	302 619
Sąnaudos	265 513	240 640
Pelno mokestis	17 443	9 664

⁴ Valstybės valdomos įmonės, pagal 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje nuostatas priskiriamos prie centrinės valdžios sektoriaus ir Oficialiosios statistikos įstatyme nustatyta oficialiosios statistikos portale nurodytos kaip priklausančios valdžios instituciniam sektoriui.

⁵ Savivaldybės valdomos įmonės, pagal 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje nuostatas priskiriamos prie vietos valdžios sektoriaus ir Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatyme nustatyta oficialiosios statistikos portale nurodytos kaip priklausančios valdžios instituciniam sektoriui.

	2025 m.	2024 m.
Finansiniai duomenys (tūkst. Eur)	tūkst. Eur	tūkst. Eur
Grynasis pelnas (nuostoliai)	72 695	46 537

Finansų ministras

Kristupas Vaitiekūnas